

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se primesc. Manuscrisurile se retrimit.
INSERATE se primesc la ADMINISTRATIONEA în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: N. Dukas Nachf. Max. Augonfeld & Emerich Lesner. Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelika Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. Goldberger. Ekstein Bernat. In Hamburg: Maroly & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colonă 6 or. și 30 or. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tariful și învoială.
RECLAME pe pagina a 8.a o serie 10 or. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 4)

GAZETA iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etajul I.
Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un exemplar 5 or. v. a. séu 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 18.—Anul LXII.

Brașov, Duminică 24 Ianuarie (5 Februarie).

1899.

Intâmplările săptămânei.

Sunt trei săptămâni de când în urma însărcinării ce a primit-o dela Maj. Sa ministrul-președinte Banffy, au început **tractările de învoială** cu opoziția maghiară din dietă. Scim, că i-a venit în ajutor lui Banffy și deputatul Szell, membru în clubul guvernului și fost ministru. Acesta a primit însărcinare specială dela Maj. Sa să mijlocască încheierea păcii cu obstrucționistii. El și-a și dat totă silința, stând mai alături, mai în cósțele lui Banffy. Intr'un moment se credea, că înțelegerea va reuși, dér după răspunsurile și contra-răspunsurile din ambele tabere, iese la ivelă, că cauza compromisului n'a înaintat aproape cu nimic. Mai alaltă-erî bărbații de încredere ai partidelor opoziționale au hotărît răspunsul ce-l dau la propunerile ultime ale guvernului. Ei pretind, ca br. Banffy să se retragă fără nici o rezervă; apoi pretind, ca să fie numit un nou ministru președinte cu care se pôte sta de vorbă, și numai după-ce se va întâmpla acesta, opoziția e gata a tracta asupra unui compromis, pe baza propunerilor ei.

Guvernul Banffy însă a declarat, că nu se pôte retrage până-ce nu i-se vor vota toate legile privitoare la prelungirea provisorior pactului cu Austria, cu Croația, și a legii bugetare, séu a indemnității; că nu primesc celelalte dorințe și propunerii ale opoziției, afară de judicatura Curiei în afaceri electorale; că, în fine, cere o înăsprire a regulamentului camerei prin care se se împiedecă în viitor o nouă obstrucțiune.

Opoziția declară, că decă ar primi aceste condițiuni, acesta ar însemna o capitulare din partea ei, și dăce, că decă în timp de 22 zile tractările n'au avut nici un rezultat, vina nu este a partidelor opoziționale, ci a guvernului.

Ce va fi acum, e greu de a-se prevedé în incurcătura de astăzi. Dér credem, că trebuie să se ia curând

o hotărîre într'un fel séu altul. Se dăce, că astăzi séu mâne miniștri unguresci și Col. Szell vor pleca érá-și la Viena, să raporteze monarhului. Sórtea cabinetului Banffy atérnă acum dela decisiunea Maj. Sale.

Dela decisiunea acesta atérnă, decă va fi pace ori războiu între partidele unguresci. De va rămâne la putere ministerul Banffy, va fi războiul la cuțite. Opoziția va continua să împedecă lucrările parlamentului și acesta, în cele din urmă, va fi amânat, séu disolvat. Decă va căde însă guvernul Banffy, atunci se crede, că va veni un guvern tot dintre liberali, însă compus din bărbați, cari nu fac parte din clica lui Tisza. Se mai crede, că partida lui Apponyi se va contopi cu grupul disidenților și cu acela al lui Szell, și că înțelegerea se va face cu opoziția, votându-se pactul cu Austria și celelalte legi, precum și reformele dorite de partidele opoziționale.

La tratările de învoială nu s'au bătut numai guvernamentalii cu opoziționalii, dér s'au bătut și două influențe deosebite chiar în sinul partidei guvernului. Coloman Szell e șeful acelora din clubul „liberal“, cari doresc pacea cu opoziția și sunt gata de-a jertfi pentru acesta pe Banffy. Grupul lui Szell stă față cu clica lui Coloman Tisza, care până ađ ține firele stăpânirii în mână și care pe de desubt a uneltit din răzputeri pentru a împedecă venirea la putere a lui Szell, séu a disidenților. Tisza vrea să susțină cu ori-ce preț sistemul cel vechi înființat de el, fie cu Banffy, fie chiar și fără Banffy.

Tiszaiștii lătesc mereu părerea, că decă nu vor mai fi ei cei tari și mari, se va prăpădi lumea și țera ungurescă, că numai Tisza și Banffy sunt în stare să țină în frâu și „pericolul, ce amenință din partea naționalităților nemaghiare“, — și cei din Viena li-au cređut până acum. Decă le vor crede și de aci încolo, nu

scim; vedem numai că ai lui Banffy fac și acum mare svon cu isprăvile lor patriotice în prigonirea naționalităților.

Sistemul Tisza-Banffy cu gen-darmii lui tocmai prin această politică dușmănosă în contra naționalităților își taie însă crénga de sub picioare și mai curând ori mai târziu va trebui să se prăbușescă într'un mod înfricoșat, ca ori-ce regim nedrept și imoral.

Și în partea austriacă a monar-chiei noastre lucrurile merg calea ră-cului. Scim, că deputații nemți din parlament, ér s'au apucat de obstrucțiune. Guvernul vedând, că nu pôte începe nimic cu camera, s'a hotărît s'o amâne pe timp nedeterminat. Acum după-ce i-a trimis acasă pe cei cu gura mare și neastîmpé-rați, ministrul Thun va guverna după a lui bună chibzuire pe baza §. 14. Acest paragraf îi dă adecă dreptul, ca pe timpul când nu este întrunit parlamentul, să pótă lua toate măsurile legale neapărat de lipsă prin ordonanțe împératești, adecă subsemnate de Maj. Sa și de întreg ministerul, în așteptarea, că „Reichs-rath“ul, decă se va întruni, își va da consimțémentul séu la ele. Asta-i §. 14. Un fel de guvernare absolutistă, în așteptarea unei aprobări mai târzii a factorilor constituționali.

Acum pôte guvernul Thun să încheie și pactul cu Ungaria pe baza §-lui 14. Intrebat, că ce are de gând să facă după amânarea „Reichs-rath“-ului, contele Thun a declarat, că înainte de toate va conchiâma dietele țérilor diferite. Cât pentru timpul, când se va conchiâma éráși parlamentul, contele Thun n'a spus nimic, dér a dat să se înțelégă, că acesta nu se va întâmpla mai înainte de a-se face o înțelegere între Cehi și Germani. Intrebarea e numai, decă îi va succede așa ceva? Cehii nu prea au mari speranțe. Foile lor dăce, că ei trebuie să fie foarte precauți, căci guvernul nici

acuma n'arată semne, că ar fi hotărît să nimicéscă obstrucțiunea germană.

Toți privesc acuma starea lucrurilor în Austria așa, că prin închiderea parlamentului s'a introdus de fapt absolutismul.

Asupra tristelor întâmplări petrecute la Academia de drepturi din Oradea-mare, s'a vorbit éráși prin foile de dincóce și de dincolo în săptămâna trecută. **Tinerii studenți români din Oradea mare** pe cât sunt de mult dușmăniți și huliți de către gazetele șoviniste maghiare, pe atât de mult sunt luați în apărare și sunt îmbrățișați cu simpatia de către foile noastre naționale și de către toți Românii. Chiar și foile străine, cari nu suflă într'o trimbiță cu șovinistii unguri, n'au decăt cuvinte de desaprobaré pentru purtarea maghiară intolerantă față cu tinerimea română, și condamnă aspru măsura crudă și nedreptă luată de ministrul unguresc al instrucțiunii față cu tinerul student Bolcaș.

Scirea despre eliminarea lui Bolcaș dela toate scólele superioare din Ungaria, cu înăsprirea, că nu i-se va recunósce de guvernul de aici nici diploma ce și-ar câștiga-o la vre-o academiă séu universitate din străinătate, a produs mare mâhnire între frații noștri din România și s'a pornit o mișcare de simpatia în sinul lor pentru tinerul prigonit. Studenții universitari din Bucuresci și Iași au apelat pentru ajutor prin colecte în favórea lui Bolcaș, ca să pótă face studiile în străinătate. Intr'aceea s'a aflat un generos Român, fostul vice-președinte al Senatului român, d-l Sava Șomănescu din Bucuresci, care s'a oferit să ia sub îngrijirea sa pe tinerul student prigonit din Oradea și să-i dea însuși toate mijlocele de care are lipsă ca să pótă termina studiile în străinătate. O nobilă faptă acesta, care a făcut ca totă presa românescă să vorbescă cu cea mai mare stimă și iubire de d-l Șomănescu.

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

A doua zi după cucerirea Smârdanului.

(13 Ianuarie 1878).

Toate țerile turcesci dela Smârdan erau cucerite. În satul vecin însă, în Capitanovcea, mai erau compânii de Turci, cari se mai sporiseră prin cei fugiți de prin redutele Smârdanului.

Ai noștri purtau grija acestora. Se însărase de tot, și Românii simțeau, că nu au să stea totă nóptea în picioare, ca nu cumva să-i lovescă Turcii peste nópte.

Soldații erau flămânđi și obosiți. Căpitani compâniiilor veneau rënd pe rënd la colonel și-i spuneau, că soldații n'au glónțe, și la nópte va fi réu, decă s'ar întâmpla să vie Turcii.

— Nimeni n'are glónțe?
— Unii au mai multe, unii au puține, ér alții n'au de loc, răspunseră căpitani.

— Așa e réu. Trebuie să aibă toți. Adunați toți plumbii, și vedeți câți sunt de toți, apoi împărțiți-i din nou, dând tuturor soldaților de-o potrivă.

S'a făcut așa, și au venit câte șapte plumbi de om.

Apoi își întărîră străjile de nópte, își rënduiră paza prin redute și 'n Smârdan. Cei mai mulți n'au durmit cât a fost nóptea de mare. Gemetele răniților s'au auđit necontenit cât a fost nóptea, căci nimeni n'avuse vreme să-i adune. Răniții zăceau în amestec, Români cu Turci, care cum îi apucase vremea și locul. Cei de prin sat, câți au cădut pe drum, s'au tirat prin case și au fost scutiți măcar de vânt și de umeđelă, dér a fost nespus de réu de cei ce cădură pe câmpie.

Nóptea a trecut în liniște, cu toate că era cu puțină isvodirea unei primejdii. Cei din Smârdan duceau grije să nu se fi ascuns Turcii prin case și să sară asupra lor; cei din redute se îngrijau, că Turcii mai ales la redute vor ținti, decă vor veni; ér cei-ce au mas în Ianova, se temeau de apropierea Capitanovcei, unde se scia, că s'au înglodit tabórele

În urmă tot cei-ce au tăbărit în Ianova au dat de primejdie.

Abia s'a luminat de ziua și au început să bată alarma. Toți ai noștri, de prin Smârdan și de prin redute, săriră în picioare. Ce era la Ianova? I-au isbit Turcii?

Pe drumul Capitanovcei se vedea răsărind o negură de pedestrime turcescă. Apucaseră drumul cu nóptea în cap, și veneau desfășurându-se pe câmpie, cu două tunuri și cu bașibuzucii călări.

Când au fost la vre-o două

mii de pași, s'au rënduit în linii de bătae și au început să vie tot mai iute și mai amenințator. Tunurile lor și-au deschis focul spre Ianova, și ținteau bine. Când au fost la o mie de pași pedestrimea a început și ea să tragă cu pușcile.

Era réu. Turcii veneau iute și mulți. Ai noștri erau puțin și n'aveau decăt abia câte șapte plumbi!...

— Să stați în neclintire și să nu tragă nimeni cu pușca. Lăsați pe Turci să se apropie până la trei-deci de pași, și atunci descărcați pușcile. N'avem glónțe, trebuie să ne batem cu baioneta.

Asta ar fi fost un chip de a mântui compâniiile. Dér s'a întâmplat altfel. Turcii nu s'au apropiat până la trei-deci de pași. S'au oprit la cinci sute de pași și trăgeau necontentit spre ai noștri rânind și ucidénd.

Ai noștri au stat cât au stat în neclintire. Der cât era să stea? Turcii

Duminea trecută, *studenții uni-versitari din Bucuresci* au aranjat o mare intrunire, spre a-și arăta simpatia față cu studentul Bolcaș isgonit din facultățile ungueresci și a protesta contra intoleranței șovinismului maghiar. Cu ocaziunea acesta intrunirea a adus laude d-lui Sava Șomănescu pentru generoasă sa faptă și a hotărât să meargă cu toții la locuința sa și să-i facă acolo o manifestație de simpatie. Acesta s'a și întâmplat, ér d-l Șomănescu li-a mulțămînt studenților cu cuvinte căldurose.

Cât de mare a ajuns a fi încordarea și între Slavi și Germani din Austria se poate vedé dintr'un apel ce l'au adresat **studenții cehi către studenții germani**. Și adevărat Reuniunea studențescă cehă „Slavia“ a cerut foilor germane din Praga să publice următorul apel: „Cătră studențimea germană! Intre studenții cehi și germani s'au ivit relațiuni, cari nu se pot susține pentru durată. Noi, studenții cehi din reuniunea literară și oratorică „Slavia“, credem, după afacerea Biberle-Linhart (bătaia sângeroasă între un student german și ceh), că este o datoriă a inteligenței, de-a păși energic în contra tuturor acestor semne de ură și de netoleranță. În urma acésta noi cu colegii și naționali noștri cehi vom stărui, pe cât vom pute, pentru *susținerea păcii și pentru egala îndreptățire și cu același drept cerem și dela voi, colegi germani, întru cât osen-diți și voi ațitările de prisos, seci și necinstite, să stăruiți în acelaș înțeles și pe partea vóstră tot-deuna și pretutindeni*“. Numai de n'ar răspunde și studenții germani la acest colegial apel, cum au răspuns studenții jidano-maghiari dela Academia de drept din Oradea-mare, când colegii lor Români le-au cerut să înceteze cu ațitările și cu dușmăniile față de ei. Dér Germanii vor fi dór mai cuminte și vor înțelege, că ce-i prea mult nu-i sănătos!

In afară situațiunea este ne-schimbată: tóte puterile dic, că vor pacea, dér una se întrece pe alta în inarmări. Acum și foile rusesci încep să pèrdă speranța, că **conferența de desarmare**, propusă de Tarul, va avé un rezultat practic. Ele se mângăiă însă cu aceea, că pasul Tarului are o însemnătate mare, decât nu pentru timpul de față, atunci pentru viitor.

Una din foile englese aduce scirea, că **guvernul frances** vrea să facă un împrumut nou la băncile francese și englese de vr'o 200 mi-

lione de franci pentru mărirea flotei și pentru întărirea armatei sale.

Intr'aceea Francesii nu mai încetează a se certa asupra procesului Dreyfus, care se află acum la curtea de cassatiă și pe care vor printr'o nouă lege să-l ia acum și de acolo și să-l dea unui nou tribunal de războiu, pe când decât rămâne la curtea de cassatiă, acésta putea să casseze judecata prin care Dreyfus a fost osenđit și să-l achite fără de a-l mai pune înaintea unui nou tribunal de războiu.

Dilele aceste a ajuns la cârmă în **Bulgaria** un nou ministeriu, *Gecov*. Lumea e curiosă să vadă ce purtare va avé acest ministeriu față cu agitațiunile din *Macedonia*, cari nu vor să înceteze.

Noue consulate române în Ungaria.

De mai mulți ani camera română a fost adus o lege pentru înființarea de două nouă consulate române pentru apărarea intereselor comerciale ale țării în raporturile ei cu statul ungar.

Ne aducem aminte, că răposatul M. Kogălniceanu a interpelat pe guvern, de ce nu duce în împlinire acea lege, înființând consulate române la Brașov și Timișóra? De atunci și până ađi a domnit mare tăcere în privința acésta.

Acum cetim în fôia guvernamentală „Pesti Naplo“ dela 3 Februarie sub titlu „Două nouă consulate române în Ungaria“ următorea împărțășire:

„Guvernul României, precum suntem încunoscințați dintr'un *isvor distins*, va înființa în Ungaria două nouă consulate: unul la *Timișóra* și unul la *Brașov*. Până acuma a fost numai unul: consulatul general din *Budapesta*“.

Observăm la acésta împărțășire, că de fapt nu se tractează de o ideeă nouă, ci de executarea unei legi aduse de mulți ani în parlamentul român, și e de mirat numai, cum până acuma nu s'a înființat decât consulatul din *Cernăuți*, care a fost prevădut în în aceeași lege veche deodată cu consulatele din *Brașov* și *Timișóra*.

Stăruințele Slovacilor.

In sinul poporului slovac dela noi se petrec de un timp încóce lucruri înveselitoare. Pe cum serie fôia națională slovacă „*Narodnie Noviny*“, poporul slovac se deșteptă și începe acum a cere însu-și hrană sufletescă, căci a înțeles, că fără de carte el nu pòte să se orienteze nici chiar în treburi, cari privesc interesul cel mai apropiat al său. De-odată cu pricepera a-

cestui mare bine, se deșteptă apoi în el și conștiința națională și scie să pună preț pe ceea ce 'i este mai scump, pe naționalitatea sa.

Pentru a dovedi acésta, fôia slovacă se provóacă la mai multe casuri întemplate în sinul Slovaciei. Așa într'o comună solgăbirul a impus cu sila, pe un primar urgent de popor. Omenii nu s'au răsculat, nici n'au strigat, dér nici unul nu vorbia cu el și il ocolia din depărtare. Primarul înțelegând în sfirșit starea în care a ajuns ș'a dat dimisia din post.

Pentru luminarea și deșteptarea poporului slovac se pun frumoșe stăruințe din partea unei reuniuni ceho-slovace din Praga, care țintesce la ajutorarea Slovacilor pe cale culturală: înființarea de bibliotecă, răspândirea de cărți slovace, sprijinirea de tineri la scótele din Boemia și Moravia și prin creșterea de copii pe la merserii în Boemia.

Reuniunea acésta a ținut dîlele trecute o adunare, care a fost peste așteptare bine cercetată și din raportul asupra lucrărilor ei în anul 1897/98 s'a vădut în-bucurătorea stăruința ce pun membrii săi pentru deșteptarea și înaintarea Slovacilor.

Cu tóte-că reuniunea acésta are un scop curat cultural și umanitar, totuși foile ungueresci încep să ațite în contra ei, cerénd dela guvern s'o facă imposibilă în Ungaria. Nu le place șovinistilor ungueri, că Slovacii vor să se desvólte în limba lor națională și ar vré, ca ei să nu fie îndopați decât cu carte unguerescă și cu simțeminte ungueresci.

Slovacii însă vor scii să-și facă calea lor înainte, în mânia tuturor piedecilor și prigonirilor, ce le fac guvernul și societatea maghiară șovinistă.

Pagini alese.

Din luptele Italianilor pentru libertate.

Apariția lui Garibaldi. — Duiosul sfirșit al unei mici expediții a lui. — Ce făgăduesce el celor ce-l vor urma? — Înălțarea lui Cavour. — Caracterul acestui bărbat.

După tragica retragere a lui Carol Albert și a lui Maniu, urmă ocupațiunea francesă, cu încordări și ciocniri, deși nu prea mari și nu prea fioróse, fiind-că Francesii tot nu se puteau purta așa dușmănesce cu frații lor de sânge Itabeni, cum se purtau de pildă Austriacii. Un semn caracteristic, că totuși sângele apă nu se face. aflăm la ocuparea Romei de Francesi, cu care prilej cădénd mulți Francesi în prinsóre italiană, poporul Romei, spre a arăta că el nu luptă contra poporului-frate frances, ci numai contra guvernului lui, *primi pe prinsonieri frătesce* și-i puse în libertate îndata, în cetatea lor! Dér de apărat, se apăra contra

trupelor francese, fiind-că ele veniau în numele guvernului.

In acésta luptă de apărare eș mai întâiu la ivélă figura eroicului Garibaldi, care se arunca nebun cu cetele sale, unde era primejdia mai mare. El nu odată făcú pe generalul frances Qudinot, care venea cu 9000 de soldați asupra Romei, să-i simță puterea și să-și retragă, destrămate, șirele pe cari el, Garibaldi, le ataca! Cu tóte astea, căderea cetății fú neincungiutabilă. Nici nu se putea altfel.

In atâtea lupte, Italianii își perduseră flórea armatelor lor bune, și acum se luptau mai mult cu ómenii, pe cari însuflețirea îi mânia în luptă, dér însuflețirea singură încă nu e de ajuns, când stai în față cu armate regulate, cum ei steteau acum cu Francesii!

In ziua când Roma capitulă, Garibaldi își adună tóte resturile din glótele sale, și le ținú pe piața mare a Sfântului Petru în Roma o vorbire înflăcărată, în care le spuse între altele: „*Norocul, care ne tradéză ađi, ne va surile mîne! Să ne arătăm bravi și să înfruntăm capriciile lui. De-ocamdată étă ce pot făgădui acellora, cari vor să mă urmeze: fóme, sete, frig și arșița sórelui! Cine iubescce gloria, să vie cu mine!*“

Și-l urmară pe idealistul naționalist, chiar și pe lângă aceste făgăduințe, *vre-o 4000 de ómeni*. Printre ei era și soția și copiii săi, și bătrânul tribun Ciceruachio. Garibaldi voia să se arunce în Toscana. Dér strimtorat réu din tóte laturile de trupele austriace și de cele francese, cărora nu voi să se supună și el la capitularea Romei, — Garibaldi fú silit să se refugieze pe pământul neutru al republicei S.-Marino. Când era însă aci, din cei 4000 de inși, ce începuseră a-l urma, mai avea abia — 300! Acești 300 nu voiau să-l părăsescă de loc. In 2 August 1848, el cercă să trecă cu „óstea“ sa în Veneția, imbarcându-o pe 13 luntri de pescari. Luntrile înaintară cu noroc până la gura rîului Po, unde însă Austriacii se repeziră asupra lor și prinseră opt din ele, abia cinei puténd scăpa la țermul dorit! Cum îi prinseră, Austriacii îi puseră pe toți cei prinși în șir și-i pușcară fără nici o judecată, fără nici o cruțare, și între ei impușcară și pe bătrânul Ciceruachio cu fiii săi!... Astfel se sfirși încercarea acestor viteji, ce nu voia să se plece decât morții, în lupta patriei lor!

Garibaldi cu femeia și fiii săi și cu câți mai scăpaseră pe cele cinciluntri neprinse, se ascuseră prin

puteau să tragă într'una până deséră, ér Români să stea cu mînile în sin, lăsându-i să-i ucidă?

Flăcăii își perd răbdarea și fără de nici o poruncă încep să tragă spre Turci. O salvă, două, trei. Turcii își indoiesc focurile și stau tot mai îndrăzneți. Români își cheltuiseră trei plumbi din șapte câtii aveau.

Mai o salvă, mai una și éráși una. De géba. Turcii stăteau ca zidul și trăgeau cu mânia, de scufundau pământul. Ei aveau câte o sută cincideci de plumbi de om. Români mai aveau câte un singur plumb.

Atunci colonelul în desnădejde trimite poruncă să vie alte companii, nu ca ajutor, ci ca să schimbe pe celelalte. Companiile, cari veneau, aveau plumbii toți, adevărat șapte.

Puțin lucru. Ér alte companii nu erau pe-aprópe.

Dér una sciam noi, și alta sciau Turcii. De unde să bănuescă ei, că Români n'au plumbi! Cum ar mai fi dat iama! Dér așa când vèdură

pe câmpie alergând companii próspete, Turcii se cutremurară. Credeau că vin să sporescă pe celelalte.

Repede Turcii s'adunară, își întórseră tunurile și o apucară înderēt de unde plecaseră. Noi am fi putut să-i gonim de-alungul câmpiei, să țifă mai mare dragul, dér lipsa plumbilor ne ținea pe loc. Nu ne da mîna să-i zădărim, ca nu cumva să se întórcă și să ne cunóscă din rara descărcare, că n'avem glónțe.

Dér decât se întore, mēi băietii, mai mulți și mai cu virtute?

— Ne fac de rușine! Ia chiamați și pe cei din redute, să-i spăriam măcar cu multimea.

— Nu vè temeți, flăcăi. N'au să mai vie. Mai bine e lângă pilaf, la foc, decât pe o strășnicie de ger ca acesta să bați câmpii!

Ei făceau glume, și nu sciau, bieții, unde le stă capul.

Dér nu i-a lăsat Dumneđu. Cam pe la amiađi li-s'au trimes din tabără două regimente de pedestriime și

două de călăreți, ca óste de sprijin, cu vr'o câteva tunuri. Pân' acum n'avusesse tunuri, ér călăreți puțin. Li-s'au adus și plumbi destui.

Acum să vie Turcii, decât mai îndrăsnesc!

Și au îndrăsnit. N'a trecut multă vreme după sosirea ajutorului din tabără, și étă că departe, în zare, pe drumul Capitanovcei s'au ivit é.ăși bataliónele turcesci, creșcënd mereu și rēslătindu-se pe câmpie.

Turcii porniseră mai mulți și mai cu inimă. Se vede, că plecaseră cu tótă puterea lor, că veneau iuți ca o furtună și cu óste de călăreți și cu tunuri. Iși îndreptau ghiulelele tot spre lanova și spre podul de pe Delenca.

Cele două regimente de roșiori se asviriliră atunci în cóstele Turcilor, spre drépta. Ce mai galop era! Sburau călăreții cu săbiile de-asupra capului, de credeai că au să risipescă pe Turci ca pléva.

Turcii s'au întors spre călăreți,

și după felul cum s'au apărat, se cunoscea că vin spre Români cu multă urgie. Tótă asvirilitura vitejescă a călărimii nu le-a putut rupe rēndurile, și degéba se tot îndesau călăreții în pedestriimea lor, că Turcii înaintară repede și cu puterea întrégă.

Atunci companiile nóstre din șanțurile lanovei pun puscile la ochi. Focul Românilor răresce șirurile mă din frunte ale Turcilor, trag tot mă repede Români, tot mă cu sufle și încep să se cutremure, vèdënd că Turcii în loc să-și slăbescă umbletu și focul, și-l tot iușec, și vin ame nintători până la o miie de pași până la opt sute, până la cincisute cât au venit și astă diminéță, până la trei sute.

Era urgia lui Dumneđu, cum veneau!

— Să iasă dorobanții să le saie în cóste!

Au eșit dorobanții și cu mult iuțime i-au isbit din partea drépti

pădurii dinaintea următorilor austriaci.

Comanda austriacă făcând cunoscut la lume și la țară, prin toate comunele și toate cătunele, că va împușca numai decât pe toți aceia, despre cari se va afla, că au dat sălaş sau au întins ceva hrană lui „Garibaldi și bandei lui de tâlhari!“ (Parcă dela Unguri ar fi învățat să numescă astfel pe luptătorii naționali. Așa dic și Ungurii despre Horia, Cloșca și Crișan, precum și despre Iancu al nostru).

Cu toate amenințările însă, neînspăimântatul erou, a cărui veste și poveste îi mersese departe înainte, din gură 'n gură, din sat în sat, fu primit de popor și adăpostit și hrănit prin toate satele, până ajunsese, neprins, la Ravena, apoi la Genua.

Prins înse fără veste, când se credea aproape trecut peste primejdii, el trebui să-și alégă între temniță sau exil (părăsirea țării), și el își alese exilul, plecând în Tunis, ér de-acolo în America! Și multă vreme nu-i mai auzim de nume.

*

Causa Italiei avea acum, după atâtea căderi, lipsă de o reculegere. Regele Victor Emanuel începând, după obținerea păcii și retragerea lui Carol, această lucrare de reculegere. Se îngădiu cu omenii aleși și se sfătuia cu ei asupra celor mai bune mijloce. Dér de abjdis, nici el, nici cei din jurul lui nu abjdiseră la idealul comun; din contră, declară, că are bune nădejdi, că Piemontul, cărmuit de el, tot n'are să rămână numai Piemont, ci va deveni odată Italie!

Sfetnicii lui Victor Emanuel cerură acestuia să ia în jur de sine și pe Cavour, care de mult zăcea orcum în uitare, și anume, de când s'a făcut a doua încercare desperată și așa de trist sfârșită a lui Carol Albert, dela care el, om cu judecată rece și limpede, l'a desfăcut, dér n'a fost ascultat.

Victor Emanuel dișe sfetnicilor săi: „Bine; eu îl iau bucuros pe Cavour în minister, dér să așteptați numai puțin, și veți vedé pe acest om luându-vé toate portofoliile!“ Așa și fú.

În 1851 aflăm pe Cavour având pe lângă portofoliul comerțului, și pe cel al finanțelor! Și le conducea cu atâta tact și pricepere de specialist, încât în curând îl restabilii un simplit mers spre mai bine în finanțe, și devenii deja sufletul întregului cabinet.

În ce privesce darea de libertăți, Cavour exprimă față de cei-ce se codeau și se temeau de „prea multa

libertate“ principiiul: „reforme făcute la timp, nu slăbesc autoritatea, ci din potrivă o întăresc și reduc la neputință spirital revoluționar!“

Conșus de atârî idei, Cavour, om genial, patriot bun și luminat, a știut să-și câștige atâta putere, să exercite asupra mulțimii atâta vrajă, că, ajuns în curând în capul guvernului, el nu mai puté fi mișcat de-acolo în 2—3 ani, ca alți miniștri, ci de ce anii deplinii ținu frânele patriei sale, sêvêrsind în acest timp atâta pentru ea, cât alții în vécurea pôte! Succesele lui erau repeđi și neașteptate și mari în același timp!

Vom avé prilej a-l privi mai de-aprópe și a-i vedé frumósele fapte.

Spic.

Rectificare. În „Pagini alese“, publicate în Nr. 2 de Duminecă al „Gaz Trans“ s'a diș, că în 17 Martie sosi (la Milano) vestea despre izbucnirea revoluției în Paris la 15 Martie. Acesta este greșit. În Paris a izbucnit revoluția în Februarie.

Dela Asociațiune.

Sibiú, 3 Februarie n. 1899.

Joi în 2 Februarie n. comitetul central al Asociațiunii a ținut la Sibiu ședință sub președința vicepreșed. Dr. Il. Pușcariu, fiind preșenți secretarii I și II, Dr. Diaconoviciu și Dr. Beu, apoi membrii în comitet P. Cosma, I. St. Șuluțiu, Z. Boiu, Dr. R. Roșca și L. Simonescu.

Din raportul primului secretar s'a constatat, că unele despărțăminte ale Asociațiunii au fost în decursul anului trecut atât de nepăsătoare față de datorințele lor, încât deși „Regulamentul afacerilor interne ale Despărțămintelor“ prescrie apriat în §. 39, punct g., că directorii despărțămintelor au a înainta deja în Ianuarie a fiicărui an nou raport despre activitatea despărțământului în anul trecut, 16 despărțăminte n'au înaintat rapórturile lor pe 1897, necum în luna lui Ianuarie 1898, dér nici până la finea anului, bá nici până astăzi!

Aceste despărțăminte sunt: Gherla, Betlean, Reghin, Turda, Bistrița, Câmpeni, Brad, Deva, Orăștie, Seliște, Dej, Agnita, Mociu, Șimleu, Elisabetopole și Treiscaune.

Comitetul central, având în vedere, că dorește să se ocupe de o nouă arondare a despărțământelor, unde o reclamă trebuința; că voesce mai departe să se ocupe cu o organizare de bibliotecă populare, și că pentru aceste lucrări ar avea nevoie de datele corăspundătoare de prin despărțăminte — a luat privitor la acesta următorul conclud:

Comitetul va recerca pe directorii despărțământelor să observe cu strictețe prescrierile §-lui 39 din Regul. af. int. al. Desp., înaintând rapórturile la timp. Cei ce n'au înaintat anul trecut rapórturile pe 1897, în rapórturile ce acum au să înainteze asupra anului 1898 să se estindă și asupra

anului 1897; și îndeosebi așteptă dela ei amănunte esacte privitor la agenturile și bibliotecile de pe teritoriul despărțământelor.

*

Membrul Dr. Remus Roșca, directorul seminarului „Andreian“, a presintat o propunere principiară privitor la școlă superiőră de fete a Asociațiunii. A propus anume, ca în cursul complimentary (pe care îl ascultă o parte de eleve după-ce au absolvat școlă) al școlii civile superiőre de fete, să se predee și studiile principale din sfera pedagogiei, anume: Psihologia, Didactica, Pedagogia, Istoria Pedagogiei și școlă de aplicație. Propunerea fiind din multe puncte de vedere discutabilă pro și contra, comitetul central nici nu a intrat în meritul ei, ci și-a rezervat a se exprima după ce mai întâi va fi ascultat asupra acestei întrebări părerea corpului profesoral dela numita școlă superiőră de fete.

*

Cu multă bucurie a fost primită în-cunoscințarea, ce a făcut-o comitetului directorul băncii „Bihoreana“ din Oradea mare, că anume d-l Dr. George Sândeau, medic în Baia Sprie, a subscris la „Bihoreana“ 20 de acții de câte 100 fl. ca fundatiune pe sêma Asociațiunii. Acțiunile sunt deja scrise pe numele Asociațiunii.

Nobila faptă n'are lipsă de laude, e lăudată prin sine însași și vrednică de urmat.

*

În ședința anterioră, din Joia precedentă, precum veți fi aflat deja, comitetul central al Asociațiunii a decis între altele escrierea unui premiu de 500 coróne pentru cea mai bună lucrare, ce va încurge până la finea anului curent, tractând „Istoria instituțiilor culturale ale Românilor din Ungaria și Transilvania dela 1848 până la 1898“.

SCIRILE ȚILEI.

— 23 Ianuarie v.

Prelegerile populare, proiectate a se ține la sate din partea comitetului despărțământului brașovean al Asociațiunii, după cum ni-se comunică, vor trebui să se amâne probabil cam până prin postul Pașcilor. Prelegerea, ce avea să se țină mâne în Feldiōra prin d-l Cornel Aisér, la cerea agenturei de-acolo s'a și amănat deja. După cum se vede, timpul carnavalului nu e tocmai potrivit pentru a se ținé prelegeri populare la satele noastre, căci din cauza deselor nunte și ospete, mare parte din popor ar fi împedecat de-a participa la ele.

Chirotonirea arhierelui Repta. Dumineca trecută s'a sêvirșit în biserica catedrală din Cernăuți chirotonirea noului episcop Vladimir de Repta. Chirotonirea s'a făcut prin metropolitul Bucovinei Arcadie și prin episcopul Nicodim, cari la oficierea S-tei liturgii au fost însoțiți pe lângă can-

didatul de chirotonire, încă de 12 preoți, ér cântările liturgice le-a executat societatea filarmenică „Armonia“. Dêcă a fost când-va o festivitate mărêță și imosantă în Bucovina, sigur, că festivitatea chirotonirei noului episcop a fost ne'ntrecută, dice organul bucovinean „Patria“. În fața unui public imens, ce se afla în biserică, candidatul de episcopă Vladimir a depus îndată la începutul liturgiei mărturisirea credinței prescrie și promisiunile solemne. După cântarea „Căți în Christos“, a urmat chirotonirea. Când s'a ivit nou chirotonitul episcop în ușa altarului, îmbrăcat în ornatele arhieresc, lacrimi de bucurie străluciau în ochii celor mai mulți dintre credincioșii adunați în biserică, ér la finea liturgiei a izbucnit bucuria generală în strigăte puternice de „să trăsescă“. După liturgiă a urmat instalarea noului episcop, cu care ocaziune acesta a ținut o cuvântare, arătând, că biserica nu împedecă progresul cultural al credincioșilor săi. După terminarea ceremoniilor bisericesci, noul arhiereu, între bubuituri de săcălușuri, s'a urcat într-o trăsură purtată de patru cai albi și s'a dus acasă, unde au urmat nenumăratele felicitări. Sêra a urmat la metropolitul Arcadie un prânq festiv, la care a participat întrêga lume distinsă din Bucovina, în frunte cu președintele țării br. Bourguignon etc. A doua și sêra au fost întrunite peste 300 persoane la nou chirotonitul episcop al Rădăuților.

Mórtea principesei Bulgariei. Fôia oficială bulgară publică proclamațiunea principelui bulgar Ferdinand, în care face cunoscut poporului marea lovitură, ce l'a ajuns prin mórtea prea timpurie a soției sale principesa Maria Luisa de Parma întemplată la 31 Ianuarie a. c. Principesa a născut o fiică și de-odată cu nascerea — precum se susține în urmă — au întrevénit complicațiuni, cari n'au putut fi delaturate. Agonia s'a produs deja în decursul nascerei și principesa a doua și a și murit. Mórtea ei a pus în doliu adênc întregă Bulgaria, căci principesa se bucura de mare popularitate în țără. Tóte capetele încoronate din Europa au trimis principelui Ferdinand sincere condolențe și la tóte curțile s'a prescrie doliu de câte-va zile. Sultanul a adresat principelui o telegramă în termeni estraordinar de călduroși și l'a încunoscințat, că va trimite un reprezentant al său la înmormântare, care se va face într-una din zilele săptămânei viitoare.

Ședință publică. Atragem încă-odată atențiunea publicului român din Brașov asupra ședinței publice a studenților români din loc, ce se va da mâne, Duminecă la órele 3 p. m. în sala festvă a gimnasiunii. Cei ce au luat parte la ședințele din anii trecuți își vor aduce aminte, ce plăcute óre de distracți și mulțumire li-au procurat, și de sigur nu vor întârđia a da și de astă-dă tinerimei noastre încurajarea de lipsă.

Din întemplările vieții.

— Note și schițe, de Isaia Moldovan. — (Urmare).

Trecând colera, bicul lui Dumneđeu, am provocat poporeni să facem ceva să înciripăm o casă, ca să am unde să mē retrag peste iernă. Ungurii până erau stăpânitori au adunat, prin sătenii, multă piatră, au făcut un pod de piatră în drumul către Mediaș între Cerghid și Cerghizel, care stă și astăzi. Chirilenilor încă li s'a poruncit și au adunat 12 stângini de piatră din Mureș.

Fiind curtea parochială deșartă de superedificate au adunat tótă piatră acolo grămadă. Chiámând pe ómenii le-am arătat piatră și am diș: „Din acesta putem să ridicăm păreții casei, lemne vom cumpăra, spre a-o coperi vom cere trestie dela curtea din St. Paul.“ Ómenii s'au învoit, afară de judele comunal. Am tocmii un țigan din Vidrasău, care cu un alt țigan s'a prins să o facă. Au și făcut-o, precum se vede astăzi.

Turcii se făceau, că nici capul nu-i dóre de dorobanți, și s'apropiau de șanțuri.

— Sē iasă un batalion de pedestrime și să-i isbescă și de cealaltă parte.

Batalionul a sărit cu virtute în cōsta stângă a Turcilor. Acum erau Turcii luați în foc de trei părți, dér gândul lor era la șanțuri și s'apropiau mereu.

— Sē se mai asviră odată călăreții și să i inconjóre, bătându-i din spate!

Românii intrară în grijă. Turcii se opriră la o sută cinc-deci de pași și trăgeau necontentit spre șanțuri. Sē găteau, după semne, să s'asviră și cu baioneta. Și erau cumplit bătuti din patru părți; din față îi împășeau ai noștri, din șanțuri, din amândoué cōstele îi strimtorau pedestrașii cu puscile, ér la spate îi supărau călăreții cu săbiile. Și parcă erau jurați să nu misce din loc, așa steteau de înțepenii pe loc.

— Săriți la tunuri, Români, și dați cu obuze și cu șrapnele.

Atâta le mai rămânea Românilor. Dêcă nici tunurile n'ó să-i scótă din sărită, atunci avea să se încingă o luptă piept la piept și — ferescă Dumneđeu — Vidinul e aproape, și în Vidin vr'ó patru-deci de bataliōne de Turci, care pot sosi cât ai bate în palme.

Cine a îndreptat tunul românesc, bună mâna mi-a avut. Nu l'a îndreptat spre pedestrime, ci spre șiragul de tunuri turcesci, cari bătău spre noi. Și ghiuleaua a mers așa de bine, că lovii drept în gura unui tun turcesc, și tunul sări de parte pe câmpie și roțile lui sburară în tóte părțile.

Tunarii turci au incremenit. Atâta li-a fost, și stringându-și tunurile au strigat Românilor: să ne vedem sănătoși, și au apucat la fuga în góna cailor spre Capitanovcea.

Pedestrimea lor când a vécútur tunurile fugind, și-a vécútur nădejdea

pierindu-i, și mai stând câtă va vreme în foc, a apucat și ea pe urma tunurilor, adunându-și morții și răniții de pe câmpie.

Ai noștri i-au urmărit cu glónțe. Călăreții au sărit după ei și i-ar fi gonit réu, dêcă nu le-ar fi stat în drum tunurile turcesci. Tunarii fugiră până în marginea satului, dér aici se opriră și întorcând tunurile au început să bată largul câmpiei, așa că n'aveau larg destul călăreții noștri, ca să alerge după Turci.

Ér tunurile lor au stat tótă ziua de gâlcévă cu tunurile noastre, și acia spre sêră s'au ascuns în sat.

Acestă luptă a fost cea din urmă a pedestrimii noastre.

Tótă oștirea turcescă din Capitanovcea a fugit peste nópte în Vidin, așa că jur împrejurul Vidinului nu mai erau acum de loc oștiri turcesci. Românii au intrat în Capitanovcea și au aședat óste până în Dunăre. (Din „Povestea unei Coróne de cte.“)

G. Coșbuc.

Alegerile pentru camera de comerț și industria din Brașov. În publicațiunea cu data 27 Ian. 1899 nr. 978 relativă la constituirea camerei de comerț și industrie, termenul alegerii s'a pus pe ziua de 8 Februarie, în loc de 28 Februarie 1899. Așa-dér de fapt alegerea se va face în 28 Februarie st. n. 1899.

Pentru Casa națională. D-l Nicolae Fleschin, notar în Porcesci, și soția Victoria Maria n. Ganea au depus la cassa Asociațiunii pentru fondul Casei naționale suma de 10 fl. în loc de răspuns la numărósele felicitări, ce au primit cu ocaziunea cununiei lor în 17 (29) Ianuarie 1899.

Un „patriot“ cu capul spart. Ni-se scrie: În cercul Tirimiei mari funcționează ca notar din primăvara anului 1896 Ungurul făcut, ér nu născut Farkas Karolyi, făurit din Wolf. E un patriot de 99 grade. Dovadă faptul, că deși scie vorbi perfect românesc, póte mai bine chiar decât unguresce, din ura, ce-o arată față de Români, nu vré să vorbească nicidcum în limba noastră. El a fost țilele trecute în comuna Vaidacuta și, uitându-se prea afund în sticla cu vinars, a prins curaj și a început a pâlmu pe primarul satului, care e un Român, din cauză, că nu i-s'a părut destul de sâțul calul. Intr'aceea scâpând calul, s'a apucat și a pâlmu și pe un alt Român, din cauză, că nu i-l'a prins. Dér și-a dat „patriotul“ de ómen, căci mi-l'au apucat Românii și i-au tras o bătaie strajnică, încât două țile a zăcut la pat. De altmintelea „patriotul“ Farkas e datat cu pâruiile. Astă-tómnă s'a reintors dela o petrecere unгурescă cu mustațele smulse. Ungurii înși-și, cum aud, au făcut atunci arătare contra lui, dér nu s'a prins, căci pe „patriotul“ nu-i prinde nici glonțul. — *Nirăgianul.*

Bal la Azuga. În 30 Ianuarie v. c. se va da în salónele Cartinei fabricii de postav din Azuga *balul cu tombolă* în favoarea Ligei, sub patronajul d-lui V. A. Ureche. Inceputul la 9 óre s'era. Intrarea: pentru familia 5 lei, pentru persónă 3 lei. Ținuta simplă, pentru dame de preferat costumul național. La 12 óre nóptea masă comună.

Cum sunt tractați Șvabii din Ungaria. Fóia „Magyarország“ scrie, că la alegerea din urmă a scaunului școlar în Coosola, comitatul Barany (lângă Cinci biserici), unde locuiesc amestecați Nemți și Unguri, au fost aleși *numai Maghiari*. Alegerea se făcea mai înainte cu aclamația, dér acum s'a cerut votare secretă și, ce se vedé, rezultatul a fost, că membrii aleși au fost toți Maghiari. Acésta a amărit așa de mult pe Nemți, încât s'au hotărít să trecă la confesiunea evangelică. În ziua următoare sosi fisolgăbirul. Ei trimiseră la el să-l întrebe ce ȳice legea cu privire la trecere. Fisolgăbirul le ceti legea, dér mai înainte îi ocări cum putú mai bine. — Așa scrie fóia unгурescă. Ce-o fi adevăr și ce nu din ce ȳice, nu scim; vedem însă, că

ér e vorba de-o încălcare din partea maghiară. Și Șvabii au trebuit să-și p'erdă rábdarea în fața atátor uneltiri.

Statua lui Ferdinand de Lesseps. Colosala statuă a lui Ferdinand de Lesseps, care trebuia să fiá espusă la intrarea canalului de Suez, este terminata astăzi. Înălțimea acestei statue, ea singură, este numai de 6 metri și 10 cm.; ea va fi aședată pe un pedestal mai înalt de 10 m. Acest pedestal va fi decorat cu un bas-relief, reproducând portretele celor patru chedivi, cari au ajutat pe Lesseps în opera sa. Inaugurarea monumentului lui Lesseps se va face în primele țile ale secolului viitor, consacránd una din cele mai mari opere, decât nu cea mai mare, a secolului nostru. Gigantica statuă este esecutată de sculptorul Frémiet.

O rugare către economii de oi. Atragem atenziunea binevoitoare a economilor noștri de oi asupra următoarei rugări, ce ni-se trimite spre publicare: „Rog pe On. proprietari și economii de oi români, cari posed și cultivă rasele de oi mai jos notate, să binevoiescă a-mi da nisce informațiuni asupra lor: 1) Rassa de oi cu lâna mare ai cărei berbeci au córnelé răsucite în sus, (nu orizontal), care pe unguresce se numesce „Ráczka“, cum se numesce în partea locului de către cultivatorii ei români. 2) Déoá ea este indigenă, ori a fost importată în partea locului din altă parte, și de unde, prin cine și când? — 3) Déoá esistă o deosebire între óia b'ersană și țurcană, și sub ce raporturi esistă acea deosebire? — Informațiunile rog a-le trimite pe adresa: *George Maior*, profesor de agricultură în Bucuresci (Str. Tudor Mitu 25).

„Reuniunea de înmormântare a învățătorilor Sălăgeni“ a dobândit aprobarea statutelor sale din partea ministrului de interne. Până acum noua reuniune nu are, decât 20 membri înscriși, pe când spre a-și pute începe lucrarea trebuie să aibă 60 de membri. Sunt însă în Sălăgiu peste 120 învățători români, cari — fiind în interesul lor propriu familiar — se speră, că toți se vor înscrie printre membrii reuniunii, împreună cu soțiile lor.

Cununii. D-l *Ioan Poenariu* și d-ra *Maria I. Odor*, ambii din Turcheș, se vor cununa mâne, Duminecă în 24 Ianuarie v., în biserica S.-tei Adormiri de acolo.

— D-l *George T. Zernovean*, comerciant în Rimnicul-Sărat, originar din Brașov, va serba mâne, în 24 Ianuarie v., cununia sa cu d-ra *Maria P. Alexandrescu* din R.-Sărat

— D-l *Iustin Nașcu* din Grind-Cristur, absolvent de teologie, se va cununa mâne, în 5 Febr. n., cu d-ra *Elisabeta Popa* din Dumbrău, fost elevă a șóolelor noastre de fete din Brașov.

— D-l *Ioan Bârsan* și d-ra *Maria Stoica* din Veneția inferioară, se vor cununa mâne, Duminecă în 24 Ianuarie v., în biserica română gr. or. din Veneția inferioară.

Dorim fericire tinerelor părechii!

Concert. Musica orășenescă va concerta mâne s'era, Duminecă, la otelul „Europa“. Inceputul la 7½ óre.

Seminarul Nifon în Bucuresci.

(Aniversarea de 25 de ani.)

Duminea trecută, 17 Ianuarie v., s'a serbat în Bucuresci aniversarea de 25 de ani a seminarului „Nifon Metropolitanul.“

Serbarea a fost presidată de însuși Majestatea Sa regele *Carol I*, care la intrare a fost primit de d-l președinte al consiliului de miniștri, de d-l ministru al instrucțiunii publice, de episcopii aședămintelor „Nifon Metropolitanul“ etc.

În sala de ceremonii, care era frumos împodobită cu flori și ramuri de brad, Regele a fost întâmpinat de Metropolitanul primat în odăjdii, de părinți Sinodului în frunte cu Metropolitanul Moldovei, mai mulți înalți demnitari ai statului, generali, oficii superiori etc.

După-ce Majestatea Sa luă loc, corul a intonat imnul de primire. Metropolitanul primat, după ce a oficiat s.-ta liturgiă, a rostit următoarea rugăciune:

„Dómné Dumneđeule a tot țitorule! Dumneđeule al milelor și al îndurării, Carele ai făcut pe om după chipul și asemănarea Ta, vino și acum și te sálășluesce întru noi, ca să s'erbătorim cu vrednicie ziua întru care ai binevoit cu robul T'eu întemeietorul acestor aședăminté.

„Fă ca ajutorarea s'eracilor ce dela întemeierea acestor aședăminté se resfrânge asupra celor în lipsuri, să se înmulțesă și să trecă din n'ém în n'ém, pentru ca să se prea măr'escă numele T'eu cel sfânt și să se v'ad'escă, că tu esci vecnic, ér noi făptura milei Tale ne bucurăm de tr'ainicia lucrurilor noastre celor bune.

„Dómné Dumneđeule, Tu ai ȳis: „l'asați pruncii să vină la mine“ și în acest aședăminté copiii n'émului nostru și pruncii S'antei noastre bisericii sunt adunați spre a se deprinde în învățăturile și s'ev'ersirea s'antelor Tale adev'eri, pentru ca apoi să póta și ei a fi învățătorii S'antei noastre Bisericii, și înainte mergători întru faptele cele bune.

„Audi-ne pre noi Dumneđeule al milelor și, țin'end sub sfânta Ta pază aceste aședăminté, trimite mâna Ta cea dréptă, din duhul T'eu cel sfânt, să le înt'ar'escă în veci nesf'ersit.

„D'aruesce conducătorilor lor s'ănătate și pace spre a îndeplini cu s'arguința voia Ta cea sfântă.

„Ajută învățătorilor din aceste aședăminté, ca sciința și bunele lor pilde să fie urmate și să se împl'anteze în inimile fragede ale acestor tineri, ca s'émánța cea bună în p'ământ bun.

„Trimite darul T'eu cel sfânt asupra acestor tinere odrasle ale n'émului nostru, ca luminându-le mintea și inima și pregătindu-se după cuviința a se face vrednici de chemarea lor, să prea măr'escă numele T'eu“.

După acésta, d-l episcop *Rosescu* ceti

o dare de s'émă asupra mersului și dezvoltării necurmate, ce a luat acésta instituțiune culturală dela înființarea ei și până azi. Termină cu urări la adresa Majestății Sale Regelui, a Majestății Sa'e Reginei „mama mult iubită a poporului român“, a principelui și principesei Maria etc.

Majestatea Sa Regele r'espunse prin următoarea cuv'entare:

„Cu o vie atenziune am ascultat darea de s'émă și mulțamesc pentru urările atâte de bine simțite. ce 'Mi-ați adresat.

„Plăcerea mea de a Mă g'asi astăzi în mijlocul d-vóstré, spre a asista la acésta „serbare, este cu atâte mai mare, că urmez „neincetat cu dragoste părint'escă și un „deosebit interes crescerea tinerimei, în „inima căreia trebuie să fie s'ădit înainte de „tóte simțăm'entul religios și frica de Dumneđeul.

„Seminarele au în privința acésta o „însemnată influență, pregătind pe elevii „cari primesc darul preoției, astfel încât „ei să fiá în stare să facă educațiunea morală a poporului, să r'espund'esă dogmele „oredinței și să desvolteze adev'erata pietate în tóte straturile societății.

„Sigur fiind, că conducătorii acestui „frumos aședăminté sunt ad'nc pătrunși de „acésta neap'arată trebunță, doresc din „suflet, ca semina-rul „Nifon“ întemeiat de „un vrednic Metropolitan, căruia îi păstrez o „amintire caldă, să dea și în viitor ródele „cele mai bune“.

Cuv'entarea Majestății a fost urmată de entuzias'te urări pentru augustul suveran. Regele a stat de vorbă cu metropolii și episcopii prezenți, cu toți profesorii seminarului și vizitá localul, esprimându-și mulțumirea pentru starea în care l'a aflat.

Din S'ecuime.

— Ianuarie 1890.

Publicul mare românesc are prea puțină cunoscință despre Români și viața lor din S'ecuimea Transilvaniei. Sunt unii, cari fiind-că acești Români — sub presiunea vitregă și situațiunea lor izolată în decursul timpului și-au pierdut în mare parte limba și portul original național, și astăzi tr'esc în oaze mai mici în noianul elementului s'ecuiesc, — îi consideră de pierduți pentru neamul românesc.

Lucrul însă nu stă așa. Poporul nostru, în care simțul național este contopit cu cel religios moral eredit dela moși și strămoși, este fórte conservativ. Nu-și uită, nu-și denegă trecutul s'eu, originea sa așa ușor. Din contră, decât simțul religios-moral este nutrit în el cu zel, consciința se desvolță într'ensul în mod uimitor. Unde confesiunile noastre s'au îngrijit ca comunele să aibă preoți cu adev'erată tragere de inimă față de neam și biserică, acolo în locul nimicirii a p'ășit progresul și dezvoltare îmbucurătoare chiar și în S'ecuime.

Esemplu avem o comună bisericescă din S'ecuimea Treiscaunelor, care sub conducerea preotului s'eu actual a realizat un

frate-meu Vasile a căp'etat oficiu de inspector, cum îi ȳiceau Sașii. Chirileul s'a ținut la început de Cetatea de Baltă apoi de Blășiú. Oficialii se numiau „beamteri“, aveam „steieram“ și „bezirkeri“. Între ei puteam vorbi românesc, ba puteam în limba română să ne dăm plângerea, până și la guvernul civil și militar. Suplicau Românii și li-se r'espundea în limba lor. Funcționarii își duceau afacerile în limba germană, dér aveau în tóte limbile translatori (tálmaci); deși într'o limbă stricată ne r'espundea românesc, și erau cei de sub absolutism mai constituționali, ca cei de sub constituția unгурescă.

Acum au început Ungurii a deferi pe prefecti și pe tribunii. Așa și Haller Ignat a deferit pe frate-meu la guvernatorul Schwarzenberg, — că Wohlgenmth murise — cum-că cu de-a sila i-a luat un orologiu de aur prețios, deși precum am însemnat la locul s'eu, Haller cu mâna sa l'a luat de pe p'arete și i l'a dat. La întrebarea guvernului, frate-meu a protestat, că ar fi luat orolo-

giul cu de-a sila, ci din potrivă i l'a dat de bună voie, ér după reintórcerea din Munți l'a înapoiat grofului. A ridicat acuză și tin'erul Haller Lajos, că i s'a prădat curtea, când a fost de a desarmat. La acésta a r'espuns, că până a fost la groful Haller și la plebanul Kolósi ocupat cu desarmarea, s'a înt'emplat deprădarea curții grofului, despre-ce nu póte se fiá făcut r'espund'ător. Așa a sc'apat, fără a mai fi tras la altă r'espundere. Nu tot așa de lesne au sc'apat ceilalți prefecti, precum Axentie, Iancu și alții. Persecuțiunile în contra lor sunt cunoscute tuturor. Frumósă r'esplătă pentru atâte abnegare și jertfe de s'ânge!

În 1850 la început frate-meu dela Cetatea de Baltă a fost constituit de inspector în Tirimia. Aici și-a închiriat casă la un Român, Baba Alexă, și cost ținea la protopopul Fogarași, pe care eu cu protopopul George Crișan din Secal l'am înt'odus în Tirimia, unde se aședase preotul din Tirimia-mică Simeon Șuteu, pe care l'am îndrumat să-și cuprindă parochia p'ărăsită.

Așa era în revoluție. Preoții își l'asa poporul și se mutau în altă parochiă, în care decât perise parochul, răm'anea acolo, decât nu, când revenea cel legiuit, era scos afară. Așa era căduť între două scaune și D-l Fogarași până l'am pus în cale.

Tot în anul 1850, episcopul de piememorie Ioan Lemeni a fost lipsit de episcopie și esilat într'o m'ănastire în Viena, unde și-a pl'ans viața și a suferit pe nedreptul.

A urmat apoi alegerea de Episcop al Diecesei Făg'arașului, la care am luat parte, ca notar al tractului. Ales a fost Alexandru Șuluț, vicar în Șimleu, care mai târziu fú numit metropolit. Preoții noștri erau s'eracacios investm'entați, căci îi storsese revoluția și rebelii unğuri; cu celea de lipsă totuși am fost prov'edúți cum se cuvine, și actul s'a s'ev'ersit cu tóată solemnitatea, ca la tóte antecedentele alegeri de Episcop.

În acest an la multele reclamări și t'anguiri ale credincioșilor supuși Români,

conving'endu-se Maj. Sa Imp'eralul despre misera lor sórte și despre daunele suferite prin t'aciunăriile rebelilor unğuri, li-s'a dat comunelor și unor privați bani imprumut, și Maj. Sa din casa sa privată a dat ajuto're bănesci bisericilor arse s'eu prădate, între care fiind și biserica Chirileului, am căp'etat și noi în 20 Martie 500 fl. m. c., și mai de ici mai de colo căștig'and ajuto're bănesci ne-am apucat să ridicăm biserica. Am și ridicat'o și ni-a zugr'avit'o Porfirie Șarlea din Feisa.

În viitorul an 1851, luna Martie a r'eposat bătr'ânul meu tată, căruia i-am și ridicat o cruce de piatră, ce stă și azi.

1852, e memorabil pentru visita care a făcut'o capul Statului Imp'ar'esc în Ardeal. Fiind și în Vașarheiu, am mers în deputațiune cu ceilalți preoți și eu. Era tin'ér, abia i-se ivea mustața. I-au ridicat arc de triumf. L'a întâmpinat primarul orașului, într'o cuv'entare bombastică l'ud'and loialitatea și alipirea Ungurilor, la care Maj. Sa a r'espuns: „Nu aveți lipsă a-ve

progres uimitor în decurs de 15 ani, și care poate servi ca model multor comune și multor preoți aflați în împrejurări mult mai favorabile. E vorba de comuna bisericăscă gr. ort. *Doboli inferiori* și de preotul actual de acolo Nicolae Puianu. Această comună e situată la marginea sudică a comitatului sâcuiesc Treiscaune și e locuită de 5—600 suflete române în comuna proprie.

Când preotul Puianu, în 1888 la îndemnul și stăruința superiorității sale supreme bisericăscă, a venit în Doboli, ca preot tiner, abia de 23 ani, a aflat aici un popor, care și-a uitat limba maternă, decăduț din punct de vedere religios-moral la zero, înrăjit între sine până la cuțite. De vreme ce bisericăscă, de vreme ce venit anual pentru susținerea parohiei, bisericii și școlii ei *nicel vorbă*. Casa parohială și cantorală, cu clădirile economice, total ruinate. Edificiul bisericii decăduț, crepat, ruinat, și un edificiu numit școală, der fără scolar.

Astăzi însă, mulțămită conducerei pline de zel și energiă a preotului Puianu, parohia Doboli nu mai este care a fost.

După venirea sa aici, prima struincă a tinerului preot a fost să restabilească parohia în parohia, ceea ce prin cuvântările în fiă-care Duminecă și sărbătorile nu numai i-a succes, der a răsădit totodată și imbul religios-moral, alipirea cătră biserică, cari erau total sdruncinate în inima redincioșilor. A înființat din contribuirea redincioșilor săi, premergând însuși cu simplul, un fond de bucate, care sub manipulară, controlarea și conducerea denuului astăzi numără peste 400 hectol. cucuz capital. Din petrecerile populare, unde împreunat frumosul cu folositorul, a făcut un fond, care astăzi numără 470 fl. capital. A procurat prin donațiune și cumpărare pe sâma bisericii 8 jugere pământ în valoare de 1000 fl. A regulat și înființat școală confesională.

La 1888 preotului i s'a pus de mână dușmane foc cu dinamită, arzându-i totul. Der într'un an toate clădirile arse le-a pus la loc. În 1889 autoritatea administrativă a închis biserică din cauza ruinării. Fără să avé o para la îndemână, fără nici un venit, Puianu nu a desperat, ci inspirând încredere în poporațiunea desperată, s'a pus cu abnegațiune apostolică pe lucru, necruțând nici jertfă, nici ostenelă, a mișcat, cum se dice, și petrele, și munca denuului a fost încununată cu succes, căci la anul 1894—1895 a terminat zidirea bisericii solide și pompoșe, și cu un ornament intern artistic de o rară frumusețe, care a costat numai în bani peste 11 mii fl., er cu munca prestată de parochienii la 16 mii fl. A înființat biserică cu odore, ornamentele și vestimintele bisericăscă, într'un mod, care ar face onore chiar și unei biserici delă oraș.

În 1894, învățătorul dela școală înfloritore română confesională din Doboli a trecut la cea de stat în mijlocul anului scolar, er elevii au fost duși cu forța la acea școală nou înființată, — cu ce scop se

scie. Astfel școală s'a nimicit și 2 ani nu a fost școală conf. în Doboli. După 2 ani neobositul preot, după ce a asigurat dotățiunea învățătorului cu salariu corăspunător legilor patriei, a reînființat școală îngropată acum a 2 ore, instituind un harnic învățător în persoana d-lui N. Rădoiu, unul dintre cei mai binecualiți învățători eșiți din preparandia conf. gr. or. din Sibiu. Astăzi școală înviată este în flóre.

Dacă intri ađi în curată și frumoșă biserică din Doboli, o afi sub serviciul divin indesuită de un popor evlavios. Mai mult te surprinde corul scolarilor, care cântă cu rară dibăciă liturgia până la „Sfinte Dumneșeule“, er de aci înainte urmăză corul bărbătesc în patru voci, esecutând liturgia măestrului musical G. Dima. În ziua „Bobotezii“ la sfîșierea apei acest cor s'a produs prima-dată *in liber*; atât răspunsurile, der cu deosebire quartetul „In Iordan botezându-te Tu Dómne“ de T. Popovici a frapat publicul mare străn, care a asistat la ael act. Ideia înființării a fost a părintelui Puianu, a căruia devisă este, că între marginile posibilității nici un lucru nu-i cu neputință, er esecutarea ideii este a bravului învățător, care un an și jumătate a muncit pentru ajungerea scopului.

Una mai lipsesce comunei bisericăscă Doboli: *edificiul scolar!* Autoritățile civile încă în anul trecut au închis școală sub pretext, că nu e destul de spațioșă pentru cei 70—80 copii, cari o cercețză, că e ruinată și din punct de vedere igienic necorăspunțetore. Preotul Puianu a delăturat pentru moment pericolul, și acum se silcesc din răspuțeri a zidi școală și locuință învățătorăscă. Bani nu au, der au speranță în Dumneșeu și puterile lor. Aceșta școală trebuie mântuită cu ori-ce preț, căci ea pe lângă, că e spin în ochii contrariilor, stă numai singură, nimicindu-se toate școlile romăneșe confes. din jurul Dobolilor și ea stă ca o insulă, continuu amenințată de valurile furibunde ale nimicirii.

Ar trebui prea mult loc pentru a arăta fazele și luptele, prin cari a căștigat acest brav preot pădure pentru preot și învățător, cum a înființat școală cu rechișite de învățământ, cum a procurat un intravilan în preț de 800 fl., cum a căștigat 2 locuri pentru morminte și, în fine, cum a clădit clopotniță cu clopot în preț de 200 fl. celor 20 familii locuitori pe câmpul comunei Doboli inf. etc. etc. Tote aceste rezultate aprópe de necrețut le-a realizat preotul Puianu fără să aibă parohia Doboli astăzi nici un crucer datorită.

Am đis mai sus, că în Doboli locuesc 5—600 suflete române gr. or. În statistica țerei însă ocuă 900. Lucrul se esplică prin împrejurarea, că pe teritoriul Dobolilor, în depărtare de 3 kilometri, locuesc încă 80 familii române, cari, — opus de cei din comuna proprie, cari nu sciu romăneșe, — nu sciu ungureșe. Aceștia au aparținut la 1859 și bisericăscă de Doboli, unde aparțin și astăzi în privința administrativă și politică; dela 1859 însă s'au încorporat bisericăscă la parohia Chichișu-

lui, căreia iau aparținut până la anul 1886. Preotul Puianu sciind, că în unire zace puterea, a reclamat pe basă de date pozitive și acte valide reîncorporarea acestor familii la parohia Doboli. Autoritatea bisericăscă recunoscând legalitatea reclamațiunei, a reîncorporat cele 80 familii la biserică din comuna lor proprie. Patru ani au stat aceștia sub conducerea preotului Puianu. În acest timp li-a cumpărat morminte în preț de 800 fl. (căci nu aveau loc de morminte), care s'a închis cu gard de scânduri etc. Pentru cei 50—60 copii lipșiți de binefacerile instrucțiunei total a închiriat casă, a sistemizat salariu, a pus învățător. La 4 ani însă, prin intrigi și calumnii — păcatele nóstre — s'au luat aceste familii desub conducerea preotului Puianu. Urmarea a fost, că școală s'a nimicit, instituțiunile, cărora le pusese basă acest rar muncitor, s'au abandonat și dela 1889 nu-i nici urmă de școală. Ii va ferici guvernul cu școală de stat. Cele 80 familii au devenit și sunt săpătorii mormântului parohiei Doboli și credincioșilor ei.

Etă activitatea unui preot adevărat, etă rezultatul, la care duce munca neobosită, resolută și energetică împreunată cu tact, energiă și încrederea poporului, fără șgomot în lumea largă!

Un individ, care a muncit, a suferit și jertfit atât de mult pentru neam și biserică, care a scăpat din nimicirea sigură 5—600 suflete române gr. or. deșteptându-i din somnul de mórte religios moral și național; un individ, care a realizat într'un loc atât de espus cu 70 familii, cari au ceva posesiune, atari rezultate, merită recunoștința ómenilor de bine, religiei căreia aparține și în fine *considerarea* autorității sale supreme bisericăscă.

Preotul Puianu este încă tiner și putem aștepta dela el încă mult. În densusul biserică gr. or. posedă o putere probată în Sécuișe și, deși în cei 2 ani din urmă i-s'a agravat poziția de preot, ar fi o datorință din partea autorității supreme bisericăscă din Sibiu să folosescă toate mijloacele posibile de-a reține pe acest preot la postul său.

Produțiunea plugarilor din Șomecuta.

Șomecuta-mare, 30 Ianuar n. 1899.

On. Redacțiune! Balul îndatinat al „corului plugarilor români“ din Șomecuta-mare s'a ținut în 18 l. c. în sala școlei confes. române din loc. Aceșta petrecere devine din an în an mai plăcută și mai cercetată, nu numai de poporul fruntaș, ci și de inteligență, care cu mare dragoste sprijinesc corul plugarilor. Nu se pôte descrie, cu câtă afabilitate dragălașele domnișóre dansau alături cu harnicele și frumos gătitale Romăncuțe țerance, er tinerii cavaleri inteligenți asemenea se întreceau în joc cu flăcăii plugari, încât acei șomecutani, cari nu s'au îndatinat a lua parte la acest bal, pot cu drept cuvânt

dice: „mândrii-s, Dómne, mândri deș, lasă-mă să merg și eu.“

Scopul salutar al acestor petreceri populare e recunoscut astăzi de tot omul, care doresce și conlucă la înaintarea în cultură și viață socială a poporului nostru. Mulțămită Domnului, sunt puțini „ceia, cari nu sciu apreția după merit corurile de plugari la noi la Români, despre ce voiți avé pôte ocașiune a scrie de altă-dată.

Coriștii mei plugari au făcut o plăcere publicului cântând „Fóie verde de trifoi“, „Cântecul marinarilor“ și „Căt e țera romăneșă“. Sunt mândru de progresul făcut în cântare cu acest cor, cu care în sf. biserică scim esecuta tóte cântările dela sf. liturgiă, er la ocașiuni de veselie soim 19 cântări naționale. Necazul cel mai mare e, că de multe ori nici pentru bani nu ni-se dau de cătră unii d-ni compozitori piesele, cari ni-ar conveni mai bine. Aceșta e la noi unul dintre păcatele cardinale față de coruri...

Din venitul curat de 57 fl. 56 cr., jumătate a intrat în fondul reuniunei, er jumătate, în sumă de 28 fl. 78 cr., s'a împărțit așa: „Fóia poporului“ pe 1/2 an la 4 coriști 4 fl.; „Gazeta Transilvaniei“ N.-rii de Duminecă pe anul întreg la 4 coriști 8 fl. Pentru procurarea de compoziții 3 fl. La membrii activi ai corului 13 fl. Pentru postă cu procurarea de note și abonarea foilor 78 cr. — la olaltă 28 fl. 78 cr.

Au suprasolvit: Dr. V. Gyurko adv. 3 fl., Bocsanczy Todor, Vas. Buda câte 2 fl., Nic Nilvan adv., preș. reun., Drd. Victor Nilvan, Athanasiu Lupan inv. câte 1 fl. Ioan Serbu prot., Elie Pop, véd. Ghițiu, Gavril Micul, Iosef Cseh, Iosif Sz., Kovács J., Vas. Dragoșiu adv., Barna Benő not. opid., Popolezy, Dr. Al. Colceriu med. cerc. câte 50 cr.

Primescă pe acéșta cale mulțămita nóstă publică.

Elie Pop,
cond. corului plugarilor.

ULTIME SCIRI.

Budapeșta, 4 Februarie. Marți va ține partida guvernului o conferență, în care Banffy va raporta despre isprăvile lui de până acuma pentru a restibili pacea în dietă. Totodată va face propunerile sale. Ministrul Fejervary a plecat la Viena spre a raporta Majestății Sale despre mersul tratărilor de invoelă.

Bucureșci, 3 Februarie. Circulă din nou svonuri alarmante, că în câte-va județe din Oltenia s'au întemplat turburări țerăneșe, deși ministrul de interne a declarat în cameră, că nu s'a petrecut nimic îngrijitor și că a trimis armată în acele părți, ca să susțină ordinea.

lăuda, imi sunt tóte bine cunoscută“ și bătând sabia cu mâna stângă, s'a depărtat, rămânând toți ca opăriți. Visita care a făcut-o în munții apusenii e de tristă amintire și e tuturor cunoscută — fiă de ajuns atât.

(Va urma).

Rectificare. În foiața numărului trecut de Duminecă se dice despre prefectul Vasilie Moldovan, fratele autorului scrierilor „Din trecutul vieții“ că prefectul Vasilie, care a fost arestat împreună cu Buteanu în Abrud, a scăpat pe ferăstră cu Arpadi. Un cetitor ne atrage atențiunea la acéșta și ne rógă să completăm ceea-ce scrie Isaia Moldovan despre fratele său Vasilie. Prefectul Moldovan a scăpat din areșt nu numai cu Arpadi, ci și cu N. Mureșianu, areștați și ei. Scăparea lor s'a întemplat după-ce Hatvani escortă pe Buteanu, când a luat de veste că Români au învins la Roșia pe Maghiari, er Hatvani se pregătea să iese din Abrud, ca să-și mântuască viața. — Red.

Poesii populare.

Frunză verde de săcară
En' eși, mândro, pân' afară,
En' eși, mândro, pân' n prag
Că țiam fost odată drag,
Eși afară până 'n pórta
De veđi dorul cum mă pórta.

*

Nu crede, bade, că-mi pasă,
Că te-ai dus la altă fată,
Ai făcut-o în mánie
Că nu ția dat tata-o miie.
Cine cată bani, nu fată,
Nu se 'nsoră nici-odată,
Dacă s'a isprăvit suta
Te tređesci numai cu sluta.

*

Leicută cu bréul lat
Tótă erna ce-ai lucrat,
De n'ai lepedeu pe pat,
Nici cămașă pe bărbat?
Ai țesut o pânză rară,
Patru ani într'o cămară,

Dér cămașă cum s'o faci,
Că n'ai pânză nici de saci?

*

Fóie verde de pe fag
Câte fete tóte-mi plac;
Dér mai mult imi place una,
Ce-mi luminéză ca luna,
Și-mi dá gură tot-déuna.

*

Frunză verde de cucută
Dragostea din ce-i făcută?
Nu-i lucrată nici din miere,
Nici nu-i făcută din pere,
Ci din buze subțirele,
Din clipitul ochilor
Și din strînsul brațelor.

*

Mândro cât trăesci pe lume
Nu-ți striga badea pe nume,
Strigă-l „plivitor de erbă“
Ca nime să te pricépă.
Strigă-l „flóre dela vie“,
Ca nimeni să nu vė scie.

*

Bate-mă Dómne să mor
Pe brațele cui mi-i dor,
Intr'o poiană cu flori
Cu badea de subsuori;
Bate-mă, Dómne, să pier,
Intr'o grădină cu per
Sub un lemn verde de fag
Cu bădița lângă cap.

*

Leonaș pe min' mă chiamă
Puișoru-i bun de zamă,
Găinușă de friptură
Lelea de țucat în gură.

*

Frunză verde foi de tisă
Plecai séra pe uliță
Să-mi gășesc o mândruliță.
Mândra era la fântână
Scotea apă cu donița
Ca să-și spele fustulița.
— Bună séra, mândruliță!
— Uite-ți calea, mēi bădiță,
— Așa-mi strigi tu, copiliță?

Brașov, 1899.

D. J.

Cuvântare festivă

la iubileul Vicariului Silvaniei Alimpii Barboloviciu

de
Ioan Papiriu Pop, protopop.

— Fine. —

Precum a trimis Dumnezeu pe Isaia profetul la poporul jidovesc dîcîndu-i: „Mergi și vorbește la popor”, așa același Dumnezeu și azi trimite pe preoți la popoarele sale. După cum a dîs Mântuitorul nostru Isus către iubiții apostoli: „Mergeți în toată lumea, învățați toate neamurile”, așa trimite și azi sfînta maică Biserica pe preoți, pe aleșii săi, ca slujitorii, împărțitorii ai darurilor ceresci, deșteptătorii ai popoarelor, mîngîitorii ai sufletelor necăjite, vestitorii ai dreptății și mijlocitorii între Dumnezeu și poporul păcătos; pentru îndreptarea moravurilor omenilor și pentru a-le mijloci fericirea pămîntenă și mîntuirea sufletelor pentru viața eternă. Sfîntă și mare dirigătorie preoțească, încă și îngerilor înfricoșată! Sublimă și nobilă misiune, când cuget la cuvintele profetului Malachia (2, 7); „Buzele preotului vor păzi știința și legea o vor cere din gura lui, că este îngerul Domnului oștirilor”. Inaltă și frumoasă chemare, când aud cele dela S. Ioan Evangelistul: „Precum m'a trimis pe mine Tatăl, și eu vă trimit pe voi” și: „Ori-ce veți lega, ori deslega pe pămînt, legate ori deslegate vor fi și în ceruri”.

O, dîr și mare responsabilitate! când auzim întonînd cuvintele S-lui părinte Bernard: „Ești la țarina Domnului și cauți, de câți spinii și mărarocini sălbătăcesce aceea din blăstemul celui vechiu”. Așa de nu vei avea chemare, de nu te vei pregăti cu științele recerute, de nu vei împlini voia Domnului și poruncile fiului lui, — te vei osîndi în forul conștiinței, te vei judeca.

Devisa preotului e de a predica cele ce azi poți nu la toți le convin. Așa iubirea, morala, virtutea, adevărul și libertatea, după cele preșise de marele Apostol al neamurilor (Gal. 5, 13): „Fraților, voi la libertate v'ați chemat”. Și scris este la Sf. Evangelist Luca: „Adevăr dîc vouă, că nu va trece nemul acesta, până vor fi aceste vouă”.

Și ce ni-a lăsat bardul nostru? — „Preoți cu crucea'n frunte!” Si ce înconronatul nostru poet? — „Menirea ei înainte și tot înainte!”... și încă cu toată resignațiunea, fără reserve ori șovăire, căci așa ne demandă s. Apostol Pavel (Tim. 4, 2): „Stai împotriva cu vreme, fără de vreme, nustră, certă, îndemna cu toată răbdarea și învățatura”.

Preotul nu are de a măguli, de a căuta în fața omenilor, ci după faptele lor judeca, deși poate îl aștepta osîndirea celor nepricepuți, calumnierea celor răutăcioși și judecata lumii, și încă de câte-ori fără de basă morală! Ci bună-ora, ca celebru preot mărturisitor de odinioară Castro Alfonso, să întonăm și noi făcătorilor de rău, calumniatorilor, renegaților, cu un cuvînt celor neîndreptați să le dîcem: „Fiule, ești perdut!”

O, de câte-ori sabia lui Damocle nu atîrnă aninată de-asupra capului preotului! Pentru aceea ne reflectăm s. Apostol (Efes. 5, 15): „Umblați cu grije, nu ca nesocri neînțelepți, ci ca înțelepți, rescumpărînd vremea, că zilele noastre sunt rele!”... Apoi, care poate s'a prea pronunțat și a uitat de prudență recerută, nu a fost cu bună chibzuire, cu tact și destul cumpăt, și-a perdut compasul Evangheliei, ori dîr a extravagat cu zelul ori s'a prea lenevit, — etă că se judecă în forul al doilea, care e judecata lumii.

Preotul după sfînta Scriptură, e „sarea pămîntului” și „lumina lumii”. În el și prin el se reogîndeză vorbele și faptele lui. E „păstorul turmei” după cele dela s. Evangelist Ioan. „De se va strica sarea, cu ce vei sara? De vei ascunde lumina din sfeșnic, cu ce vei lumina?” Din turmă de va răstăci o oie și nu o vei căuta, vîdînd lupii venind, turma o vei părăsi, un suflet de vai perde osînda morții vei câștiga! Intru tuc de se vor smînti, la lumina ta popo-

rele de nu se vor îndemna și mișca spre cele ceresci la o patriă mai bună, atunci etă vei auzi judecata forului al treilea, a lui Dumnezeu: „Năimitule, nemernicule, slugă viclenă și leneșă, luați-l și-l aruncați în focul cel de veci”. Și acestă judecată e mai pe sus, ca judecățile lumesci. O Dîmne, până unde m'a răpit iubirea de sfîntenia învățăturilor și a poruncilor fiului tîu și rescumpărătorului nostru Isus Christos, încât să-mi aduc aminte și de acea înfricoșată judecată divină, care ar fi mai gravă și mai îngrozitoare.

Și numai din cele până acum dîse, se vede clar, că chemarea, știința, erudițiunea, filosofia vieții, zelul apostolic și marea responsabilitate a preotului român pentru biserică, prin patriotismul și iubirea de nemul său, stau înaintea a trei foruri: forul conștiinței, forul judecării lumii și forul judecării lui Dumnezeu.

Și acum, iubiți și onorați ascultători, nu vă mai rețin, ci mă adresez iubilantelui: Du-te, întorcede te la s. altar, îndeplinesce-ți sfînta liturgiă începută, adu-ți aminte în rugăciunile tale și cere repausul sufletelor părinților, soției, consăngenilor, patronilor, prietenilor și cunoscuților celor adormiți în Domnul în sperarea ce o credem, a înviării vieții de veci!

Rogă te pentru vii, cari te-au educat, pentru superiorii, cari vegheză și te îndreptă, pentru asistenții concelebranți, pentru tot clerul și poporul, pentru aceea, pe cari poți i-ai supărat, ori și vătămă, și pentru aceea, de cari în viață te lăgă recunoștința stima, reverința și amicitia.

Eră noi vom ruga împrumutat pe sfîntul, bunul și înduratul Dumnezeu, care ți-a fost călăuză vieții din tinerețele tale, ale cărui minuni le-ai vestit în 40 de ani ai preoției, din cari 25 ani ca vicariu foraneu episcopesc, și prin acelea ai preamărit numele Lui cel preasfînt, — îl vom ruga dimpreună cu patronul său, cuviosul Părintele Alimpie în acestă zi, ca să se îndure spre servul său și credinciosul ostaș al Fiului său, ca să-ți adaugă puterile și anii fericitei vieți cu bună sănătate și zile senine, și ore-când chiamăndu-te la ziua judecării să-ți respălătescă meritele cu cununa nevastăjată a măririi ceresci. *Amin.*

Produțiuni și petreceri.

Tinerii meseriași români din Schei (Brașov) invită la producțiunea și petrecerea populară, ce o vor arangia în scopul *înfîntării unei bibliotecă pe sîma poporului din parochia bisericeii Sf. Treimi (Tocile)*, Sămbătă în 30 Ianuarie v. 1899 (la „Trei sfînți”), în sala de Concerte (Redută). Inceputul la 7 1/2 ore sîra. Corurile se dirigează de prof. T. Popovici. După producțiune urmîză dans.

Intrarea de persoană 60 cr., pentru studenți 40 cr. Bilete se pot căpeta la d-l D. Eremias, la Librăria N. Ciurcu, la Casina română și sîra la casă. Suprasolviri și oferte marinimose se primesc cu mulțămîță și se vor chita pe cale publică.

Program: 1) „Sunt soldat”, cor de bărbați, de I. Mureșianu. 2) „Nu-l ucideți”, anecdotă de Th. Speranță, declamată de G. Gal. 3) a. „Eu mă duc, codrul rămîne”, cor de bărbați de I. Mureșianu. b. „De ți-s bade dragă”, cor de bărbați de Tim. Popovici. 4) „Pielea nevastei”, anecdotă, declamată de Fl. Părvu. 5) „Fost-ai lele”, cor de bărbați de Tim. Popovici. 6) „O viziune”, declamată de L. Savu. 7. Teatru: „Drumul de fer”, comedie într'un act de V. Alexandri. Persoanele vor fi reprezentate prin d-nii: G. Purcărea, d-ra P. Sulică, Chr. Franză, N. Ardeleanu, V. Vușmuc, E. Pufu, G. Stinghe.

În Năsăud corpul profesoral dela gimnasiul superior fundațional va arangia un bal la 11 Februarie n. c. în sala de gimnastică dela gimnasiu. Intrarea de persoană 1 fl., de persoană în familie 80 cr. Venitul curat e destinat în favorul fondului școlarilor bolnavi.

Suprasolvirile și ofertele marinimose se vor publica cu mulțămîță în raportul gimnasial.

— În Nirășteu se va da o petrecere cu joc Duminecă, în 12 Februarie n. c. Inceputul la 6 ore p. m. Intrarea: de persoană 50 cr. Venitul curat e destinat pentru școla gr. cat. de-acolo. Suprasolviri și oferte marinimose se vor chita pe cale diaristică. Mîncările se lasă în îngrijirea familiilor. — Alesiu Viciu, președinte; Iosif Covrig, vice-președinte; Ales. Suciu, secretar; Dum. Viciu, controlor; Teodor Kőrözi, cassar. Pentru cuartire și beuturi se va îngriji comitetul.

În Beiuș se va da Balul casinei române în 11 Faur n. c. în sala ospesăriei opidane. Intrarea de persoană 1 fl., de familie după plac.

P O V E Ţ E.

Bun pentru ochi. *Merele putrede încă sunt bune de ceva.* Un om a aflat, că sucii merelor putrede ar fi un minunat mijloc contra aprinderilor de ochi. Ochii roșii (de slăbire, nu de alcool) s'ce spele dimineața și sîra cu acest suc și ei se vor însănătoșa. De se întemplă, că vîruind său umblînd cu var, îți cad în ochi stropi de var, spală-i numai decît cu apă zăhărosă. Cum intră apa zăhărosă în ochi, încetă usturimea, (fierbințela), și trece durerea. Zidarii, cari au mult de lucrat cu var, țin pururea la îndemîna bucățele de zahar. De li a cădut său stropit var în ochi, numai decît pun o bucată de zahar în apă și-și spală ochii cu ea. După-ce se scie, că de neplăcute sunt durerile de ochi, aceste mijloce etine și nevinovate, vor fi binevenite cri-cui spre a se folosi de ele. — r.

Ciorbă de topor.

(De pe vremea Muscalilor).

Ori ce-ai dîce, ori ce-ai dîge, Ion al babii Stanii nu e sgărcit, Dîmne feresce! O jur într'o mie de biserică eu icóna în brațe, fără să-mi pese de cine va. Păi, ar fi și păcat, ca pe un om așa de ispravă și de darnic să-l faci piétră-acră, așa din senin. Pe vîduve le ajută la nevoe, pe sîraci îi înbucătorește, pe milogi îi miluesce, la zile mari el face pomană mai mare în sat, și tot el e sgărcit? Cine-o dîce e bun de legat. Ce? Decă pune priponul la pîrtă și zăvoresce ușa tinții, când vede vr'un Muscal pe ulița satului, o face din sgîrcenie, ca nu cumva să-i ceară ceva de mîncare său de beutură? Păzescă sfîntul! O face, că s'a săturat până în gât d'atata jaf ce i-a făcut Muscalii aștia, de când au cădut belele prin sat. Păi; 'i înbucătura din gros mai întot-dîuna, le da și vutcă cu plosca. Și când pleca, ba un purcel pe sub laibăre, ba un curcan pe sub subțioră... Șașa azi, așa mîne i-a cărat tôte oreteniile din curte.

Asta e pricina de nu șade la ivelă, când trece vr'un Muscal pe drum, și tot asta e pricina de-l pîrtă lumea în gură ca p'un chesat.

Nu e vorba, și Muscalii se ținea de capul lui tîță dîulica, 'i pîndea pașii și cum 'l ochia pe bătătura, toropoc și ei cu: zdrasti gospodin!

Intr'o zi, când era sîrele taman cruce la nămieți, Ion al babii Stanii eși în curte să crape nisce buștenul de fag, și când se infigă securea, iacă în curte o namilă de Muscal.

— He, gospodin, davai muncare!
— Nu e, dîu, nu e. Mi-e nevasta dusă la oraș, crede și d-ta.

În timp ce vorbea Ion, vutcaru afurisit se uita mai mult la buștean, unde era infipt toporu; așa că de l-ai fi întrebat, ce fel de ochi are Ion, ți-ar fi răspuns anapoda, dîr despre partea sîcurei ți-ar fi spus și ferecăturile la număr.

— Decă nu e, răspunde Muscalul, fag eu muncare... ciorbă... așa bun.

— Păi, din ce s'o faci, că ți-am spus: nevasta e la oraș, și eu nu sciu rosturile gătelii. Și bietul Ion nu scia cum să scape de belea.

— Nu trebui... nu. Eu face ciorbă de topor.

Și afurisitul de Muscal se și repeși la buștean, desprinse securea, o scîose din codă, ș'apoi ceru să-i aducă un tuc (caldare) și nițică apă.

Ion, infundat de șiretlicul vutcarului și curios să vadă ce-o să facă dîntr'o secure fiartă, 'i-aduse tuciul, 'l sprijini de trei crăcani în bătătura, aștîndu-i focul dedesupt.

— Nițică slănină, este?
— Este.
— Nițică făină este?
— Este.
— Nițică sare este?
— Este.
— Ceva zarzavat este?
— Este.

Și tôte astea, Ion le-a adus și le-a pus alături de tuc. Intrase în horă, trebuia să jîce. Muscalul, după-ce șterge securea, o pune în tuc, tîrnă apă peste ea, pune slănina, zarzavatul, făina și nisce grunji de sare. Și începă să mestice și să boșcorodescă din gură, pe rusesce, verși și uscate. Focul fiind zdravîn, tuciul a dat în fier numai decăt, așa că Muscalul 'l luă de pe crăcani, se dete alături de buștean și începă să mîncance cu așa poftă, că ai fi cređut, că nu mîncase de-o săptămîna intrtregă. După ce isprăvi ciorba — care de altfel trebuie să fi fost minunată — și când ajunse cu lingura la secure, Muscalul se sculă, se întorșe cu fața la răsărit ca să se închine, ș'apoi luând securea și bîgînd'o pe sub manta, începă să zimbescă, dîcînd către Ion:

— A... fîrte mulțumesc... asta bun muncare... acu săturat... fîrte mulțumesc!

Pe timp ce mulțumea, pe atât se depărta spre pîrtă, și când ajunse în drum... Radu l'a chiamat spre pîrtă țarinei.

Ioan, care ședea ca buimăcit, pricepînd că l'a înșelat cu ciorba și vîdînd că-l lasă și fără secure, începă să strige la el:

— Mă, ad securea mă!
— 'Niet secure — răspunde Muscalul, care fugea de prăpădea pămîntul.

— Mă! ad securea, mă, că mă dai de belea!

— 'Niet secure... asta rasol... mînănc mîne... acu săturat!

Și bietu Ion al babii Stanii rămase cu mîinile în cruce, uitîndu-se cum se duce securea lui pe sub mantaua muscalului.

* * *

E, și să mai dîceți, că Ion al babii Stanii e sgărcit, și că nu vrea să înbucătorească pe străin la ușa lui. D'acu s'a învîțat mîne ș'o să-i ia cu jerbă la gîonă, când i-o vedea pe dinaintea porții. Că o să-l pîrtă lumea în gură ca p'un chesat? Ce i pasă lui! Vorba lumii... tot doi coceți în trei căruțe și... pace bună.

(„Flîorea-Albastră”). V. G. Mușcel.

Il iau teteo, or nu-l las?

Anecdotă populară.

Un țigan odată și cu'n purdelas Plecaseră 'n cale, imi par' la oraș, De mult din zi de nîpțe să ajungă curînd, Și dînd pe lîng'un gard vîd aci durmind În pace, pace dus, ca și mort, bușten, Și la loc bun de luat un mare curcan, Și astfel cum îl vede, fără să gîndescă La păcat, purdelul vrî să-l șterpelască și dîce:

Curcănașul „Pegardosul”
„Mult e grăsuț și frumos,
„Il iau teteo, ori nu-l las?”

— Poi, or i-al, ori să nu-l lasi,
Că mergem către oraș,
Și de și dau popii sfat
Să nu mîncăm de furat,
Și chiar deși este 'n post,

Dér aci facem noi rost.
Sé-l vënd la un preocupet,
Sé iau pește cu al sêu preț
Și astfel pește cumpărat
Er nu curcan de furat,
Ca creștinii sé mândcăm
De vréi la ceriú sé sburám.

(„Gaz. Săt.”) C. Demetrescu-Rica.

CĂLINDARUL PLUGARULUI

pe anu 1899 se pôte procura
dela Tipografia A. Mureșianu din Brașov,
cu prețul de 25 cr. (cu posta 30 cr.)
(Vențetorii primesc rabatul cuvenit.)

Noul călindar, întocmit anume pentru tre-
bunțele poporului nostru — înafară de
partea calenderistică, cu tērgurile, semnele
timpului, diferite povețe economice pentru
fiă-care lună și alte multe, — cuprinde
înăc un bogat material cu articuli prețioși
din sfera plugăritului, grădinăritului, a eco-
nomiei de vite, a economiei casnice etc.;
apoi din istoria lumii, poesii de dragoste,
eroice și glumețe de cei mai renumiți scri-
itorii ai noștri; articuli și povețe pentru
păstrarea sănătății și averii etc. La fine
urmézá diverse, glume și anuțuri. Pe pa-
gina primă se află portretul nemuritorului
Simion Bărnuțiu, ér în text o frumoasă bio-
grafiă a lui. Doritorii de-a avé acest că-
lindar sé se grăbescă a și-l procura mai
de timpuriu, ca sé nu pățescă ca anul tre-
cut, când „mulți și-l'ar fi procurat, dér nu
mai aveau de unde, căci se vëndu-se tôte
esemplarele.

MULTE ȘI DE TÔTE.

O predică la vreme potrivită.

Un biet călugăr, cu mila ce-o căpé-
tase dela credincioșii creștini plecase cătră
casă. Fiind mânăstirea cale de două césuri
bune dela sat, inoptase pe drum. Ajungēnd
într'o pădure, se pomeni încungiurat de o
bandă de tâlhari.

„Stăi, popă, sé te sfințim, că nu ești
sfințit de ajuns!” dîse unul dintre ei.

Călugărul stete locului, se uită la ei
și dîse:

„Cel-ce a dîs apostolilor mergând în-
vățați toți ômenii, de bună sémă nici de
voi nu și-a uitat. Stați dară și mă ascu-
tați: Cu cât mă uit mai mult la voi, cu
atâta vënd mai bine, ce asemănare este
între voi și între Domnul nostru Isus Chris-
tos. Isus tôte viața a petrecut-o între pă-
cătoși, așa și voi. Christos a umblat și a
călătorit mult peste deluri, văi și câmpii
așa și voi. Christos n'a avut unde sé-și
plece capul, casa i-a fost în spate, acope-
rément i-a fost cerul, așa și voi. Christos
a dîs: De-ți cere cineva vestmēntul, dă-i-l;
voi încă asta o poftiți; Christos, în mai
multe rânduri a dîs: Vai vouă bogaților
sgârțiti; voi încă dîceți asemenea. Chris-
tos a fost urit de mulți, așa și voi. Asu-
pra lui Christos toți au strigat: stigines-
ce-l; așa și asupra vóstră toți strigă: la
ștrēng cu ei. Christos a dîs tâlharului
rēstignit de-a drēpta lui: Vei fi cu mine
în raiu. Asta v'o dîce și vouă de vé veți
pocăi“....

Tâlharii se uită rușinați unii la alții.
Pe călugăr îl petrecură afară din pădure
și nu-i făcură nici un rău. Că ôre căți s'or
pocăit dintre ei, nu pot sci; numai atâta
am sé adaug, că evangelia lui Isus e o
putere dumnezească, care ajută și mân-
tuesce pe toți, cari cred în ea.

Antoniu Pop.

Călendarul săptămănei.
IANUAR. are 31 zile. GERAR.

Zilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum	24 C. Maica Xenia	5 S. M. Agata
Lun	25 † Trid. Sf. Grigo	6 Dorotea
Mărt	26 † C. păr. Xenofon	7 Richard
Mă	27 † Ad. r. sf. I. Ch.	8 Solomon
Joi	28 C. P. Efraim Sir.	9 Apolonia
Viner	29 Ad. sf. m. Ignat.	10 S. Scolastica
Săm.	30 (+) SS. Gr., V., I.,	11 Eufrosina

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 3 Februarie 1899.

Măsura sêu greutatea	Calitatea.	Valuta austr.	
		fl.	cr.
1 H. L.	Grăul cel mai frumos	7	70
"	Grău mijlociu	7	40
"	Grău mai slab	7	30
"	Grău mestecat	4	80
"	Săcară frumoasă	5	10
"	Săcară mijlociă	4	80
"	Orz frumos	3	30
"	Orz mijlociu	3	—
"	Ovės frumos	2	10
"	Ovės mijlociu	1	80
"	Cucuruz	3	30
"	Mălaiu	3	70
"	Mazăre	6	80
"	Linte	12	—
"	Fasole	4	30
"	Sēmēntă de in	7	20
"	Sēmēntă de cânepă	4	50
"	Cartoff	—	90
"	Măzărliche	—	—
1 kilă	Carne de vită	—	46
"	Carne de porc	—	53
"	Carne de berbec	—	30
100 kil.	Său de vită prospēt	20	—
"	Său de vită topit	32	—

Cursul leeurilor private

din 25 Ianuarie 1899.

	compt.	visu.
Basilica	6 75	7 15
Credit	198 75	199 75
Clary 40 fl. m. c.	62.—	63.—
Navig. pe Dunăre	170.—	180.—
Insbuck	29 25	30 25
Krakau	26 60	27 60
Laibach	24 25	25 25
Buda	61 50	67 50
Palffy	61 50	65 50
Crucea roșie austr.	20 25	20 75
do ang.	11 20	12 —
do ital.	—	—
Rudolf	26 25	27 25
Salm	85.—	86.—
Salzburg	29 50	30 —
St. Genois	81.—	85.—
Stanislaw	51.—	55.—
Triestine 4 1/2% 100 m. c.	165.—	—
do 4% 50	70.—	—
Waldstein	60.—	64 —
do de 13 frazoi	—	—
Banca h. ang. 4%	122 30	123.—

Cursul la bursa din Viena.

Din 3 Februarie 1899.

Renta ung. de aur 4%	119.75
Renta de corône ung. 4%	97.09
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.70
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.—
Bonuri rurale ungare 4%	95 50
Bonuri rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	161.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	139.—
Renta de argint austr.	101.60
Renta de hârtie austr.	101.25
Renta de aur austr.	119.85
Losuri din 1860.	141.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	937.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit	362.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	369.30
Napoleondori	9 55 1/2
Mărci imperiale germane	58.95
London vista	120.40
Paris vista	47.82
Rente de corône austr. 4%	102.20
Note italiene	44 45

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

S'a sfîrșit cu tusea!

Cel mai bun mijloc de casă snt
Bombône de cēpă
veritabile ale lui

Oscar Tietze,

care au efect grabnic contra tusei, ră-
gușelei, flegmei etc. Numai pregătirea
specială a bombôneler mele asigură efec-
tul. Fiă-care observe numele **Oscar
Tietze** și **marca cepei**, de ôre-ce
există imitații stricaciôse.

In pachete à 20 și 40 cr.

Depot principal:

F. Krizan farmacist, Kremsier.

Deposit în Brașov și în cele mai multe
Farmacii, Drogerii și Băcăni din Austro-
Ungaria. 473,1—20.

Cursul pieței Brașov.

Din 4 Februarie 1899.

Banota rom. Cump.	9.46	Vënd.	9.49
Argint român. Cump.	9.42	Vënd.	9.46
Napoleond'ori. Cump.	9.52	Vënd.	9.55
Galbeni Cump.	5.63	Vënd.	5.66
Ruble Rusesoi Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.70	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

Publicațiune repetită!

Biserica română din Rêșnov
(com. Brașov), ca proprietară, vînde
prin licitațiune publică **arbori de
fag**, aflători pe muntele „Dihanul”,

(Judetul Prahova, România), cari
vor da după calculul făcut, aproxima-
tiv suma de **3000 stângini**. Terminul
de licitațiune sé statorescă pe **đia
de 31 Ianuarie** (12 Febr.) a. c. la **11
ôre** în biserica rom. gr. or. din loc.

Condițiunile de licitare și res-
pective exploatare sé pot vedea la
președintele comitetului parochial
George Ilie, unde sunt de înain-
tat și eventualele oferte.

Rêșnov, 17 (29) Ianuarie 1899.

Comitetul parochial:

George Ilie m. p., Romul Cristolovean,
președinte. 482,1—3. notar.

Atragem atențiunea Domnilor Restaurateri și Bir-
tași precum și amatorilor de o **Bere bună**,

că ne-au succes introducēnd inovații tehnice esențiale, pre-
cum și folosind produse curate, de calitatea cea mai bună,
a fabrica o bere excelentă sub marca

„Transylvania-Bräu“

care pôte ține concurență cu orî și ce bere din streinătate
ce se atinge de tărîe și gustul ei.

Pentru comoditatea număroșilor mușterii și prietini a
fabricatelor nôstre de bere în țera Bêrsei am înființat
la Domni

HEINRICH HERMAN în Brașov,

Blumena, Str. învățatorului (Schulmeistergasse) 12

un Deposit principal

unde se capēta berea nôstră „Transylvania-Bräu“ în butôie
originale și sticle prospet umplute.

Vé invităm sé Vé folosiți cât mai mult de acest depo-
sit și ne recomandăm cu tôte onôrea

Administrația Primei fabrici de bere cu vapor din Transilvania
Johann Habermann's Erben, Hermannstadt.

447,1—2.

Marea bancrută!

New-York și Londra n'au lasat neorțat nici continentul europén și
marea fabrică de argintărie s'a vëndut necesitată sé dăruiască întregul ei
depozit în schimbul unei rēspalte mici pentru muncă.

Eu sunt împuternicit sé indeplinesc acest mandat.

Eu trimit prin urmare ori cui, următorele obiecte pentru mica
sumă de **fl. 6.60** și adevă:

6 cuțite fine de masă cu lēmă veritabilă engleză,	1 lingură de argint pentru lapte patent american,
6 furculițe de argint patent ame- rican într'o bucată,	2 ciocănele de argint pentru spart ouă, patent american,
6 linguri de argint patent ame- rican,	6 cesci Victoria englezesoi,
12 lingurițe de argint pentru ca- fea patent american,	2 candelabre de masă,
1 lingură de argint pentru supă patent american,	1 strecurătore pentru oăiú,
	1 zaharniță,

44 bucăți la un loc **fl. 6.60**

Tôte cele 44 de obiecte sus amintite au costat mai înainte
fl. 40 și acum se pot cumpăra pe prețul bagatel de **fl. 6.60.**

Argintul patent american este un metal alb, care își păstrează
côrorea argintului 25 de ani, despre ceea ce se garautézá.

Cea mai bună dovadă, că acest inserat **nu e șarlataniă**,
mă simt îndatorat în public, că ori cine, oăruia nu-i convine marfa
î trimit banu înapoi, nimenea însé sé nu tréacă cu vederea oasiu-
nea acēsta favorabilă, de ași procura acēsta garnitură pompôșă,
care cu deosebire se potrivește pentru

Dar de nuntă și cadouri ocașionale!

Depou numai la

Telephon, Nr. 7114.

A. HIRSCHBERG-S

Haupt-Agentur der vereinigten amerik

Patent-Silber-warenfabriken.

W I E N,

II., Rembrandtstrasse 19/D.

Se trimite în provincia numai cu rambursă postală sêu cu trimiterea sumei înainte.

Praful de curățit aceste obiecte 10 cr.

Veritabil numai cu marca:

2—10.472.

Estiras din scrisorile de recunoștință.

Sunt fôrte mulțamit cu trimiterea garniturii, și sēmî mai trimiți încă
o garnitură cu fl. 6.60. — Kolozsvár. Exelens Baronin Bánffy.

Ce mi-ați trimis, am primit și sunt fôrte mulțumită

Gaád, (Ungaria) 1 septembrie 1899.

Contesa C. Chotek-Gudenis.

Garnitura am pimit, sunt fôrte mulțamit. Trimiteti din nou mai multă.

Budapesta, II. Strada principală.

Dr. Alois Pakert, medic militar c. și r.

